

Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΝ, ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1965 - 1967

Τοῦ κ. ΣΩΖΩΝΤΟΣ Μ. ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἀντικείμενον τῆς μελέτης

1. Ἀντικείμενον τῆς παρούσης σπουδῆς εἶναι ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ διάρθρωσις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν - βιοτεχνίαν κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον 1965 - 1967. Ἡ μελέτη αὕτη ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἀνάλυσιν καὶ διερεύνησιν τῆς διαχρονικῆς ἐξελίξεως τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας κατὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος, μὲ παράλληλον ἀναζήτησιν τῶν αἰτίων, ἅτινα προκαλοῦν τὴν σχηματοποίησιν ταύτην. Οὕτως, ἡ μελέτη ἀποκτᾷ διὰ τῆς ἐρμηνείας εὐρύτερον πλαίσιον, κινουμένη ἐντὸς τοῦ πλέγματος οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν μεταβολῶν, ἀποτόκων τοῦ τεχνολογικοῦ συγχρονισμοῦ. Ἡ ἐξέτασις αὕτη, ἐντοπίζουσα τὰ αἷτια τὰ προκαλοῦντα τὴν μορφοποίησιν τῆς διαρθρώσεως τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, σχηματοποιεῖ περίγραμμα τούτων ἐπὶ διεθνoῦς κλίμακος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τάξιν ἱεραρχήσεως κατὰ κλιμάκια τοῦ ὕψους τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, ἐν συνόλῳ καὶ κατὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Περαιτέρω, σπουδάζεται τὸ φαινόμενον τοῦ «χάσματος» τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας μεταξύ θηλειῶν καὶ ἀρρένων μισθωτῶν καὶ πραγματοποιοῦνται συγκρίσεις ἐπὶ διεθνoῦς κλίμακος. Τέλος, ὑπελογίσθησαν αἱ τιμαὶ τῶν παραμέτρων κεντρικῆς τάσεως καὶ κατηρτίσθη ἡ «διαγώνιος ἰσοκατανομῆς» τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος, ἐνῶ παραλλήλως ὑπελογίσθη ὁ συντελεστὴς ἀσυμμετρίας τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.

Μέθοδος τῆς ἐρεύνης ἀμοιβῆς ἐργασίας

2. Ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ διάρθρωσις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν - βιοτεχνίαν, παρακολουθεῖται ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς ἀνά τρί-

μηνον διενεργουμένης «έρευνας καταστημάτων» (establishment survey) υπό της Ε.Σ.Υ.Ε. Ἡ έρευνα αὐτή ήρξατο από τοῦ μηνός Φεβρουαρίου 1962 καί έκτοτε συνεχίζεται τακτικῶς. Τῆς έρευνας ταύτης είχε προηγηθῆ δοκιμαστική τοιαύτη, άναφερομένη εἰς τās εξέλιξεις τοῦ μεγέθους τούτου κατά τήν διετίαν 1960 - 1961 (1). Δειγματοληπτική μονάς τῆς ρηθείσης έρευνας άποτελεῖ τὸ βιομηχανικόν - βιοτεχνικόν κατάστημα. Τοῦτο έπέλεγε διότι, διὰ τοῦ συνδυασμοῦ οικονομικῶν καί τεχνικῶν μέσων πρὸς παραγωγήν ὁμοιογενῶν προϊόντων, τὸ κατάστημα συνθέτει ὄργανικήν ένότητα, αὐτοδυνάμου σχήματος, ίκανοῦ πρὸς παροχήν πληροφοριῶν ἐπὶ τῆς καθόλου δράσεως αὐτοῦ. Συνάμα, διὰ τῶν ἐπὶ μέρους ειδικῶν χαρακτηριστικῶν ἐκάστου καταστήματος (έπωνυμία, κλάδος παραγωγῆς, τόπος έγκαταστάσεως, διεύθυνσις κλπ.), τοῦτο άποκτᾶ άτομικότητα καί συγκεκριμένην φυσιογνωμίαν εύκόλου άναγνωρίσεως. Ἡ έξατομίκευσις αὐτή κρίνεται άπαραίτητον παραστατικόν διὰ τήν κατοχύρωσιν τῆς άντιπροσωπευτικότητος τῶν ὑπὸ έρευναν ποσοτικῶν χαρακτηριστικῶν.

2.1. Αἱ δειγματοληπτικά μονάδες (καταστήματα) τῆς «έρευνας καταστημάτων», έπέλεγησαν ἐκ μητρώου καταστημάτων, ὅπερ εἶχε καταρτισθῆ βάσει τῶν παραστατικῶν τῆς διενεργηθείσης άπογραφῆς βιομηχανικῶν - βιοτεχνικῶν καταστημάτων τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου 1963. Τὸ μητρώον τοῦτο περιλαμβάνει καταστήματα με μέσιν έτησίαν άπασχόλησιν 10 καί άνω πρόσωπα κατά τήν άρχικήν άπογραφήν τούτων. Ἡ έρευνα, συνεπῶς, άντιστοιχεῖ εἰς συγκεκριμένον πλαίσιον καταστημάτων τῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας, ἥτοι ἐκεῖνα τὰ ὅποια ίκανοποιοῦν τὸ προμνησθῆν ποσοτικόν κριτήριον τῆς άπασχολήσεως. Ἡ ὁμὰς αὐτῆ τῶν καταστημάτων, συμφώνως πρὸς τὰ δεδομένα τῆς έτησίας βιομηχανικῆς έρευνας τοῦ έτους 1963 άπασχόλει τὸ 67,3% τοῦ ὅλικου άριθμοῦ τῶν άπασχολουμένων προσώπων εἰς τὸ σύνολον τῶν καταστημάτων τῆς μεταποιήσεως καί συμμετεῖχεν εἰς μὲν τήν άκαθάριστον άξίαν τῆς παραγωγῆς τοῦ βιομηχανικοῦ προϊόντος με ποσοστὸν 73,7%, εἰς δὲ τήν προστιθεμένην τοιαύτην με τοιοῦτον 71,6%.

2.2. Μέθοδος πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ποσοτικῶν δεδομένων εἶναι ἐκείνη τῆς έκτιμήσεως διὰ δειγματοληψίας κατά στρώματα. Τὸ συνολικόν πλῆθος τῶν μονάδων τοῦ δείγματος, τὸ άπαιτούμενον διὰ τὸν έπιθυμητὸν βαθμὸν άκριβείας τῶν έκτιμήσεων καί ἡ τούτων κατανομή κατά στρώματα, υπελογισθησαν διὰ τῆς μεθόδου τῆς «άρίστης κατανομῆς» (2).

Ἡ κατά στρώματα κατανομή τῶν καταστημάτων προσδιωρίσθη βάσει τοῦ μέσου έτησίου ὕψους άπασχολήσεως ἐκάστου τούτων, κατά τήν

1) Τὰ άποτελέσματα τῆς έρευνας ταύτης έδημοσιεύθησαν εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Φεβρουαρίου 1963 τοῦ «Μηνιαίου Στατιστικοῦ Δελτίου» τῆς Ε.Σ.Υ.Ε.

2) Βλέπε: «Άποτελέσματα έρευνῶν άπασχολήσεως καί άμοιβῆς έργασίας εἰς τήν βιομηχανίαν καί βιοτεχνίαν, έτῶν 1962 καί 1963», έκδοσις Ε.Σ.Υ.Ε., Ἀθήναι, 1965.

ἀρχικήν των ἀπογραφῆν. Ἡ στρωματοποίησις αὐτῶν, κατὰ τάξεις ὕψους μεγέθους ἀπασχολήσεως καταστημάτων, διεμορφώθη οὕτως :

Στρῶμα I	ἀπασχολούμενα	ἄτομα	10 – 19,99
Στρῶμα II	»	»	20 – 29,99
Στρῶμα III	»	»	30 – 49,99
Στρῶμα IV	»	»	50 καὶ ἄνω

2.3. Ἐκ τῶν στρωμάτων τούτων τὸ μὲν I ἕως III, καλύπτοντα τὸ 46,8% τοῦ ὅλικου ἀριθμοῦ τῶν καταστημάτων ἐρευνῶνται δειγματοληπτικῶς, τὸ δὲ IV ἀπογραφικῶς. Συγκεκριμένως, τὸ δείγμα τοῦ πρώτου στρώματος καταστημάτων ἀποτελεῖ τὸ 13% τοῦ ἀντιστοίχου πληθυσμοῦ αὐτῶν, τοῦ δευτέρου τὸ 14%, τοῦ τρίτου τὸ 28% καὶ τοῦ τετάρτου τὸ σύνολον. Οὕτως, ἡ γενικὴ διάρθρωσις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν καταστημάτων, ὡς καὶ ἐκείνη τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ δείγματος αὐτῶν διαμορφοῦται ὡς ἐπομένως :

Πίναξ 1. Γενικὴ διάρθρωσις δειγματοληπτικοῦ σχήματος ἐρέυνης.

Στρῶμα	Διάστημα τάξεως βάσει ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων προσώπων	Ἀριθμὸς καταστημάτων μητρώου	Ἀριθμὸς καταστημάτωνδείγματος	Ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν δείγματος
Σύνολον	10 καὶ ἄνω ἀπασχολούμενοι	5.960	1.691	28,0
I	10 – 19,99 ἀπασχολούμενοι	3.352	451	13,0
II	20 – 29,99 »	993	135	14,0
III	30 – 49,9 »	704	194	28,0
IV	50 καὶ ἄνω »	911	911	100,0

Χρησιμοποιούμεναι ἔννοιαι τῆς ἐρέυνης

3. Αἱ ἔννοιαι τῶν ἐρευνωμένων μεγεθῶν, ὁ χρόνος ἀναφορᾶς τῶν δεδομένων καὶ ἡ πηγὴ προελεύσεως αὐτῶν, περιγράφονται ἀκολούθως :

(i) Ἀπασχολούμενοι μισθῶτοι

Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν ὑπάγονται ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐργασθέντες κατὰ τὴν ἐβδομάδα τὴν λήγουσαν πρὸ τῆς 18ης ἑκάστου μηνὸς ἢ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον ἢ τὸ πρῶτον δεκάημερον αὐτοῦ, ἀναλόγως πρὸς τὴν χρονικὴν περίοδον πληρωμῆς, διὰ τὴν ὁποίαν συντάσσονται αἱ μισθοδοτικαὶ καταστάσεις, ἀνεξαρτήτως ἐὰν εἰργάσθησαν πλῆρως ἢ μερικῶς.

Περιλαμβάνονται, ὡσαύτως, οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπουσίασαντες κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον τῆς πληρωμῆς λόγῳ ἀσθενείας, ἀδείας, ἀτυχήματος καὶ ἔλαβον ἀμοιβῆν. Δὲν περιλαμβάνονται ὅμως οἱ μισθωτοὶ διὰ τοὺς ὁποίους οὐδεμία κατεβλήθη ἀμοιβὴ ἐργασίας.

(i.i) *Καταβληθεῖσαι ἀμοιβαὶ*

Ὡς καταβληθεῖσαι ἀμοιβαὶ νοοῦνται αἱ τακτικαὶ τοιαῦται μόνον ὑπὸ τὸ ἀκαθάριστον σχῆμα αὐτῶν, ἥτοι ἅπαντα τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ πρὸ τῶν διαφόρων κρατήσεων ὑπὲρ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κλπ., ἅτινα κατεβλήθησαν εἰς τοὺς μισθωτοὺς κατὰ τὴν δηλουμένην περίοδον πληρωμῆς. Εἰς τὰ ποσὰ ταῦτα περιλαμβάνονται οἱ μισθοί, ἡμερομίσθια, ἀμοιβαὶ ὑπερωριακῆς ἐργασίας, προσαυξήσεις διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ὡς καὶ τοιαῦται τῶν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, ὡς ἐπίσης καὶ πᾶσα ἀμοιβὴ ἔχουσα τὴν ἔννοιαν τῆς τακτικῆς τοιαύτης, δηλαδή καταβαλλομένη καθ' ἑκάστην περίοδον πληρωμῆς. Ἀντιθέτως, εἰς τὰ περιγραφόμενα μεγέθη τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας δὲν περιλαμβάνονται τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, αἱ πληρωμαὶ ἐργατῶν ἐργαζομένων κατ' οἶκον, αἱ εἰς εἶδος παροχαί, αἱ ἀποζημιώσεις λόγῳ ἀπολύσεως, τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, αἱ ἐργοδοτικαὶ εἰσφοραὶ εἰς ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, αἱ πληρωμαὶ λόγῳ μὴ ληφθείσης κανονικῆς ἀδείας, τὸ ἐπίδομα ἀδείας κλπ., ἥτοι δὲν περιέχονται ἅπασαι αἱ πληρωμαὶ αἱ χαρακτηριζόμεναι ὡς ἔκτακτοι τοιαῦται.

(i.i.i) *Πηγὴ πληροφοριῶν - περίοδος ἀναφορᾶς*

Πηγὴ πληροφοριῶν τῶν πρὸς ἔρευναν ποσοτικῶν χαρακτηριστικῶν ἀποτελεῖ ἡ μισθοδοτικὴ κατάστασις ἡ ἔγγυτέρα πρὸς τὸ μέσον τοῦ μηνὸς κατὰ τὸν ὅποιον διενεργεῖται ἡ ἔρευνα. Συνεπῶς τὰ δεδομένα τῆς τριμηνιαίας ἐρεύνης καταστημάτων ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν κεντρικὴν ἑβδομάδα ἐκάστου τριμήνου, ἥτοι τὰ μέσα τῶν μηνῶν Φεβρουαρίου, Μαΐου, Αὐγούστου καὶ Νοεμβρίου.

Ἀξιοπιστία δεδομένων

4. Τὰ στατιστικὰ δεδομένα, ὅσον ἀφορᾷ τὸ δείγμα μόνον τῶν καταστημάτων, ἀνήχθησαν εἰς τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν διὰ πολλαπλασιασμοῦ τούτων ἐπὶ τοὺς ἀντιστοίχους ἀνυψωτικούς συντελεστάς, δηλαδή αἱ ἐκτιμήσεις τῶν πρωτογενῶν μεγεθῶν ὑπολογίζονται βάσει τοῦ ἀπλοῦ μέσου ὄρου τοῦ προκύπτοντος ἐξ ἐκάστου δείγματος, πολλαπλασιαζομένου ἐπὶ τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν μονάδων τοῦ οἰκείου στρώματος. Ἡ διαδικασία αὕτη ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, δεῦτερον καὶ τρίτον στρώμα καταστημάτων, ἔνθα ἐλήφθη δείγμα τούτων, ἐνῶ εἰς τὸ τέταρτον στρώμα ὅπου ἐλήφθησαν πρὸς ἔρευναν ἅπασαι αἱ μονάδες τοῦ πληθυσμοῦ καταστημάτων, τὰ δεδομένα τοῦ δείγματος εἶναι καὶ τοιαῦτα τοῦ πληθυσμοῦ.

- 4.1. Αί έκτιμήσεις αὐται ἀφοροῦν τὸ πρωτογενές ὑλικὸν τῆς ἐρεύνης καὶ περιέχουν, ὡς εἶναι εὐλογον, δειγματοληπτικὸν σφάλμα. Τὸ ὕψος τοῦ σφάλματος τούτου, μετρούμενον διὰ τοῦ συντελεστοῦ μεταβλητικότητος, ὑπελογίσθη εἰς 1% περίπου διὰ τὸ ὕψος τοῦ μεγέθους τῆς έκτιμήσεως τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ συνόλου τῶν κλάδων. Δεδομένου ὅμως, ὅτι μεταξὺ τοῦ μεγέθους τῆς ὀλικῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἐκείνου τῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ὑφίσταται ἰσχυρὰ γραμμικὴ συσχέτισις, συνεπάγεται ὅτι τῆς αὐτῆς τάξεως ὕψους μεγέθους εἶναι καὶ τὸ σφάλμα διὰ τὰς συνολικὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν. Οἱ συντελεσταὶ μεταβλητικότητος εἶναι μεγαλυτέρου ὕψους κατὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας μὲ χαμηλοτέραν τιμὴν εἰς ἐκείνους ἐξ αὐτῶν οἵτινες χαρακτηρίζονται ὑπὸ ὑψηλοῦ ὕψους ἀπασχολήσεως.
- 4.2. Αἱ μέσαι ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν, προερχόμεναι ἐκ τῶν πρωτογενῶν μεγεθῶν τῶν έκτιμήσεων, ὑπόκεινται καὶ αὐται εἰς δειγματοληπτικὸν σφάλμα. Τὸ σφάλμα ὅμως τῶν μέσων μεγεθῶν εἶναι σημαντικῶς χαμηλόν ἐκείνου τῶν μέσων ὀλικῶν ἀποδοχῶν, ὑπολογιζόμενον εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ σφάλματος αὐτῶν. Πρὸς τούτοις, τὰ μεγέθη τῶν έκτιμήσεων τῶν μέσων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, χαρακτηρίζονται ὡς τοιοῦτα ὑψηλοῦ βαθμοῦ ἀκριβείας.

Β' ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΣΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐξέλιξις τῆς χρονικῆς τάσεως τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας

5. Ἡ ἐξέλιξις τῆς χρονικῆς τάσεως τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, εἰς τὴν βιομηχανίαν - βιοτεχνίαν, ἐμφαίνει αὐξοῦσαν τάσιν χρονικῶς. Ἡ τοιαύτη τάσις εἶναι ἔκδηλος τόσον εἰς τὰς μέσας μηνιαίας ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων ὅσον καὶ εἰς τὴν τιμὴν ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν, ἴδια δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1967. Συγκεκριμένως, ὁ δείκτης τῶν μέσων μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐκεῖνος τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν, μὲ βάσιν τὸν μῆνα Νοέμβριον 1964 ἴσον 100,0 ἠύξθη τὸ ἔτος 1967 διὰ μὲν τοὺς ὑπαλλήλους κατὰ 33,2%, διὰ δὲ τοὺς ἐργάτας κατὰ 33%. Αἱ ἀντίστοιχοι αὐξήσεις διὰ τὰ ἔτη 1965 καὶ 1966 ἀνήρχοντο διὰ μὲν τοὺς ὑπαλλήλους 4,4% καὶ 21,3%, διὰ δὲ τοὺς ἐργάτας 12,3% καὶ 25,3%.

Μέσαι μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων

- 5.1. Αἱ μέσαι μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), ἀνήρχοντο τὸ 1967 εἰς δραχμὰς 4.543 ἔναντι 4.137 τοῦ 1966 καὶ 3.560 τοιαύτας τὸ 1965, ἤτοι τὸ 1967 ἠύξθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλή-

λων έναντι μὲν τοῦ 1966 κατὰ 8,9%, έναντι δὲ τοῦ 1965 κατὰ 27,6%.

Ἡ γενικὴ μέση τιμὴ τῶν μηνιαίων τούτων ἀποδοχῶν τὸ 1967 εἶναι χαμηλότερα εἰς ἕνδεκα κλάδους τῆς βιομηχανίας — βιοτεχνίας καὶ ὑψηλότερα εἰς ἕννεα τοιούτους. Ἡ μεγίστη τιμὴ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων» καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τὸν κλάδον «εἰδῶν ἐνδύσεως — ὑποδήσεως».

Ἡ σχέσις τοῦ λόγου μεταξύ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης τιμῆς εἶναι 2,14:1, ἥτοι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸν κλάδον μὲ τὴν μεγίστην τιμὴν ἀμοιβῆς ἐργασίας εἶναι ὑπερδιπλάσια ἐκείνων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸν κλάδον μὲ τὴν ἐλαχίστην τοιαύτην.

- 5.2. Συνοπτικῶς, οἱ κλάδοι τῆς βιομηχανίας — βιοτεχνίας οἱ ἐμφανίζοντες ὑπεροχὴν ἢ ὑστέρησιν ἐναντι τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), ἀπεικονίζονται εἰς τὸν ἀκολουθοῦντα πίνακα, κατὰ σειρὰν τάξεως ὕψους μεγέθους ὑπεροχῆς ἢ ὑστέρησεως.

Πίναξ 2. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας μὲ ὑψηλότερας καὶ χαμηλότερας μηνιαίας ἀποδοχὰς ὑπαλλήλων, ἐναντι τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου ἀποδοχῶν, τὸ ἔτος 1967, εἰς ποσοστὰ τοῖς ἑατόν.

Κ.Α.	Κλάδοι μὲ ὑπεροχὴν	Ποσοστὸν ὑπεροχῆς τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι μὲ ὑστέρησιν	Ποσοστὸν ὑστέρησεως τοῖς %
34	Βασικῶν μεταλλουργικῶν	35,4	24	Εἰδῶν ἐνδυμασίας — ὑποδήσεως	36,6
39	Λοιπῶν εἰδῶν	26,0	26	Ἐπίπλων	32,6
29	Δέρματος	22,8	25	Ζύλου — φελλοῦ	17,6
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - ἀνθρακος	18,9	36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν	12,6
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	17,8	27	Χάρτου	9,2
22	Καπνοῦ	13,0	28	Ἐκτυπώσεων — ἐκδόσεων	9,2
31	Χημικῶν προϊόντων	8,1	20	Διατροφῆς	8,2

Μέσαι μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ κατὰ φύλον

Μέσαι μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ ἀρρένων ὑπαλλήλων

- 5.3. Ἡ γενικὴ μέση τιμὴ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἀρρένων ὑπαλλήλων ἀνῆρχετο τὸ 1967 εἰς δραχμὰς 4.980 ἐναντι 4.522 καὶ 3.870 τοιούτας τὸ 1965, ἥτοι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀρρένων ὑπαλλήλων ηὔξηθησαν τὸ 1967 ἐναντι μὲν τοῦ 1966 κατὰ 10,1%, ἐναντι δὲ τοῦ 1965 κατὰ 28,7%.

Ἡ μέση αὕτη τιμὴ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἀρρένων ὑπαλλή-

λων είναι ύψηλότερα εις όκτώ κλάδους τής βιομηχανίας — βιοτεχνίας και χαμηλότερα εις δώδεκα τοιούτους. Ή μεγίστη τιμή τών άποδοχών αυτών άντιστοιχει εις τόν κλάδον «λοιπών ειδών» (7.244 δρχ.), ή δέ έλαχίστη τοιαύτη εις τόν κλάδον «ειδών ένδύσεως - ύποδήσεως» (3.207 δρχ.). Ή σχέσις του λόγου μεγίστης και έλαχίστης τιμής είναι 2,25 : 1, ήτοι τó ύψος μεγέθους τών άμοιβών τών άρρένων ύπαλλήλων τών άπασχολουμένων εις τόν κλάδον με τήν μεγίστην τιμήν είναι ύπερδιπλάσια τών άμοιβών εκείνων, οίτινες άπασχολούνται εις τόν κλάδον με τήν έλαχίστην τιμήν.

- 5.4. Συνοπτικώς οί κλάδοι με τās ύψηλότερας και χαμηλότερας μέσας μηνιαίας άποδοχάς άρρένων ύπαλλήλων, παρατίθενται εις τόν έπόμενον πίνακα, με έκφρασιν τής ύπεροχής ή ύστερήσεως εις ποσοστόν τοίς έκατόν.

Πίναξ 3. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ύπεροχήν ή ύστερήσιν μέσων μηνιαίων άποδοχών άρρένων ύπαλλήλων, ένατι του γενικού μέσου όρου τούτων τó έτος 1967.

K.A.	Κλάδοι με ύπεροχήν	Ποσοστόν ύπεροχής τοίς %	K.A.	Κλάδοι με ύστερήσιν	Ποσοστόν ύστερήσεως τοίς %
39	Λοιπών ειδών	45,2	24	Ειδών ένδυμασίας — ύποδήσεως	35,7
29	Δέρματος	39,7	26	Ήπίπλων	25,8
34	Βασικών μεταλλουργικών	28,3	25	Ζύλου — φελλού	21,5
33	Προϊόντων έκ μη μεταλλικών όρυκτών	14,8	36	Μηχανών και συσκευών έκτός ήλεκτρικών	15,8
32	Παρογώνων πετρελαίου - άνθρακος	13,7	27	Χάρτου	9,9
37	Ήλεκτρικών ειδών	11,1			
31	Χημικών προϊόντων	10,5			

Μέσαι μηνιαία άποδοχαί θηλειών ύπαλλήλων

- 5.5. Ή γενική μέση τιμή τών μέσων μηνιαίων άποδοχών τών θηλειών ύπαλλήλων άνήρχετο τó 1967 εις δραχμάς 2.769 έναντι 2.555 του 1966 και 2.289 τοιαύτας τó 1965, ήτοι αί μέσαι μηνιαία άποδοχαί ηύξήθησαν τó 1967 έναντι μèn του 1966 κατά 8,4% έναντι δέ του 1965 κατά 21%.

Ή μέση αυτη γενική τιμή είναι ύψηλότερα εις δέκα κλάδους τής βιομηχανίας — βιοτεχνίας και χαμηλότερα εις ισαρίθμους τοιούτους. Ή μεγίστη τιμή τών μέσων μηνιαίων άποδοχών άντιστοιχει εις τόν κλάδον «παραγώνων πετρελαίου — άνθρακος» (3.536 δρχ.) και ή έλαχίστη

τοιαύτη εἰς τὸν κλάδον «ἐπίπλων» (2.136 δρχ.). Ἡ σχέσηις τοῦ λόγου μεταξὺ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης τιμῆς εἶναι 1,55 : 1, ἤτοι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀπασχολουμένων θηλειῶν ὑπαλλήλων εἰς τὸν κλάδον μὲ τὴν μεγίστην ἀμοιβὴν εἶναι ὑψηλότεραι ἐκείνων μὲ τὴν ἐλαχίστην τιμὴν κατὰ 55 %.

- 5.6. Συνοπτικῶς, οἱ κλάδοι βιομηχανίας — βιοτεχνίας μὲ τὰς ὑψηλότερας καὶ χαμηλοτέρας τῶν μέσων μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν θηλειῶν ὑπαλλήλων, ἀπεικονίζονται εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα, μὲ ἔκφρασιν τῆς ὑπεροχῆς ἢ ὑστερήσεως εἰς ποσοστὸν τοῖς ἑκατόν.

Πίναξ 4. Κλάδοι βιομηχανίας · βιοτεχνίας μὲ ὑψηλοτέρας καὶ χαμηλοτέρας μέσας μηνιαίας ἀποδοχὰς θηλειῶν ὑπαλλήλων ἔναντι τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου τὸ ἔτος 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι μὲ ὑπεροχὴν	Ποσοστὸν ὑπεροχῆς τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι μὲ ὑστέρησιν	Ποσοστὸν ὑστερήσεως τοῖς %
32	Παραγωγῶν πετρελαίου ἄνθρακος	27,7	26	Ἐπίπλων	22,9
22	Καπνοῦ	17,1	20	Διατροφῆς	13,3
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	14,0	36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν	12,2
28	Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων	13,9	24	Εἰδῶν ἐνδύσεως ὑποδήσεως	10,9
31	Χημικῶν προϊόντων	12,2			

Μέσαι ἐβδομαδιαῖαι ἀποδοχαὶ ἐργατῶν

6. Ἡ μέση ἐβδομαδιαία ἀμοιβὴ τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), εἰς τὸ σύνολον τῆς βιομηχανίας — βιοτεχνίας, ἀνῆρχετο τὸ 1967 εἰς δραχμὰς 555. Ἡ μέση αὕτη τιμὴ δεικνύει αὐξησιν ἔναντι μὲν τοῦ 1966 κατὰ 12,3 % ἔναντι δὲ τοῦ 1965 κατὰ 25,3 %.

Ἡ μέση αὕτη τιμὴ εἶναι ὑψηλότερα εἰς ὀκτὼ κλάδους τῆς βιομηχανίας — βιοτεχνίας καὶ χαμηλοτέρα εἰς δώδεκα τοιοῦτους. Ἡ μεγίστη τιμὴ τῶν μέσων ἐβδομαδιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ κλάδου «βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων» (914 δρχ.). καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη ὑπὸ τοῦ κλάδου «εἰδῶν ἐνδύσεως — ὑποδήσεως» (468 δρχ.). Ἡ σχέσηις τοῦ λόγου μεταξὺ μεγίστης τιμῆς καὶ ἐλαχίστης τοιαύτης εἶναι 1,94:1, ἤτοι αἱ καταβληθεῖσαι μέσαι ἐβδομαδιαῖαι ἀποδοχαὶ ὑπὸ τοῦ κλάδου τῆς μεγίστης τιμῆς εἶναι περίπου διπλάσαι ἐκείνων τοῦ κλάδου μὲ τὴν ἐλαχίστην τιμὴν.

- 6.1. Συνοπτικῶς, οἱ κλάδοι βιομηχανίας — βιοτεχνίας μὲ χαμηλοτέρας καὶ

ύψηλοτέρας μέσας εβδομαδιαίας άποδοχάς έργατων (άμφοτέρων τών φύλων), παρατίθενται εις τόν επόμενον πίνακα, κατά σειράν ύψους μεγέθους ύπεροχής ή ύστερήσεως εις ποσοστόν τοίς έκατόν.

Πίναξ 5. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τας ύψηλοτέρας και χαμηλοτέρας μέσας εβδομαδιαίας άμοιβάς, έργατων (άμφοτέρων τών φύλων), εναντι τής μέσης γενικής τιμής τó 1967, εις ποσοστόν τοίς έκατόν.

K.A.	Κλάδοι με ύπεροχήν	Ποσοστόν ύπεροχής τοίς %	K.A.	Κλάδοι με ύστερήσιν	Ποσοστόν ύστερήσεως τοίς %
34	Βασικών μεταλλουργικών	63,8	24	Είδων ενδύσεως - ύποδήσεως	15,6
32	Παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος	47,4	25	Ζύλου - φελλοϋ	13,7
28	Έκτυπώσεων - εκδόσεων	28,8	26	Έπίπλων	13,2
38	Μεταφορικών μέσων	17,8	22	Καπνοϋ	13,0
33	Προϊόντων εκ μη μεταλλικών όρυκτών	14,6	23	Ύφαντικών ειδών	7,4
31	Χημικών προϊόντων	9,7	20	Διατροφής	6,7

Μέσαι εβδομαδιαίαι άποδοχαί έργατων κατά φύλον

6.2. Η μέση εβδομαδιαία άμοιβή εργασίας τών άρρένων έργατων, εις τó σύνολον τής βιομηχανίας - βιοτεχνίας, άνήρχετο τó 1967 εις δραχμάς 644 εναντι 588 τοϋ 1966 και 530 τοιαύτας τó 1965, ήτοι ή μέση αύτη τιμή ηϋξήθη τó 1967, εναντι μόν τοϋ 1966 κατά 9,5 %, εναντι δέ τοϋ 1965 κατά 21,5 %.

Η μέση αύτη τιμή είναι ύψηλοτέρα εις έννέα κλάδους τής βιομηχανίας - βιοτεχνίας και χαμηλοτέρα εις ένδεκα τοιούτους. Η μεγίστη τιμή άμοιβής εργασίας άντιστοιχεί εις τόν κλάδον «βασικών μεταλλουργικών προϊόντων» (914 όρχ.) και ή έλαχίστη τοιαύτη εις τόν κλάδον «επίπλων» (487 όρχ.). Η σχέση τοϋ λόγου μεταξύ μεγίστης τιμής και έλαχίστης τοιαύτης είναι 1,88:1 ήτοι, αί μέσαι εβδομαδιαίαι άμοιβαι τοϋ κλάδου με τήν μεγίστην τιμήν είναι ύψηλότεροι εκείνου με τήν έλαχίστην τιμήν κατά 88%.

6.3. Συνοπτικώς, οί κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τας ύψηλοτέρας και χαμηλοτέρας μέσας εβδομαδιαίας άμοιβάς τών άρρένων έργατων, παρατίθενται εις τόν επόμενον πίνακα, με έκφρασιν τής ύπεροχής ή ύστερήσεως εις ποσοστόν τοίς έκατόν.

Πίναξ 6. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ύψηλότερας και χαμηλότερας μέσας εβδομαδιαίας άμοιβάς άρρένων εργατών, έναντι τής μέσης γενικής τιμής τó έτος 1967, εις ποσοστά τοίς εκατόν.

Κ.Α.	Κλάδοι με ύπεροχήν	Ποσοστόν ύπεροχής τοίς %	Κ.Α.	Κλάδοι με ύστέρησιν	Ποσοστόν ύστέρησεως τοίς %
34	Βασικών μεταλλουργικών	41,9	26	Έπίπλων	24,4
28	Έκτυπώσεων - εκδόσεων	29,0	25	Ζύλου - φελλοῦ	20,3
32	Παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος	27,8	36	Μηχανών και συσκευών εκτός ηλεκτρικών	12,1
31	Χημικών προϊόντων	14,6			

Μέσαι εβδομαδιαΐαι άμοιβαί εργατριών

6.4. Η μέση εβδομαδιαία άμοιβή εργασίας τών εργατριών άνήρχετο τó 1967 εις δραχμάς 410 έναντι 346 τού 1966 και 305 τοιαύτας τού 1965, ήτοι ή άμοιβή εργασίας τών θηλειών τó 1967 ηϋξήθη, έναντι μόν τού 1966 κατά 18,5%, έναντι δέ τού 1965 κατά 34,4%.

Η μέση αύτη τιμή είναι ύψηλότερα εις δώδεκα κλάδους, ίση εις έν και χαμηλότερα εις έπτά τοιούτους. Η μεγίστη τιμή άμοιβής εργασίας άντιστοιχεί εις τόν κλάδον «μεταφορικών μέσων» και ή έλαχίστη τοιαύτη εις τόν κλάδον «διατροφής». Η σχέσις τού λόγου τών μεγεθών τούτων είναι 1,7:1, ήτοι αί άμοιβαί τού κλάδου με τήν μεγίστην τιμήν είναι ύψηλότεραι έκείνων τού κλάδου με τήν έλαχίστην τιμήν κατά 70%.

6.5. Συνοπτικώς, οί κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τας ύψηλότερας και χαμηλότερας μέσας εβδομαδιαίας άμοιβάς τών εργατριών, παρατίθενται εις τόν έπόμενον πίνακα 7.

Άποκλίσεις τών μέσων εβδομαδιαίων άμοιβών τών εργατών έκ τής μεγίστης τιμής τó έτος 1967

6.6. Η μεγίστη τιμή τών μέσων εβδομαδιαίων άμοιβών τών εργατών (άμφότερων τών φύλων) άντιστοιχεί εις τόν κλάδον «βασικών μεταλλουργικών προϊόντων» και ή έλαχίστη τοιαύτη εις τόν κλάδον «είδών ένδύσεως - υποδήσεως» μορφουμένης άποκλίσεως 48,6%.

Η πλησιεστέρα τιμή άμοιβής εργασίας πρòς τήν μεγίστην τιμήν άντιστοιχεί εις τόν κλάδον «παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος» με άπόκλισιν έκ ταύτης 10,1%, ή δέ άπώτερα τοιαύτη, πρò τής έλαχίστης, άντιστοιχεί εις τόν κλάδον «ξύλου - φελλοῦ» με άπόκλισιν 47,4%.

Πίναξ 7. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τὰς ὑψηλότερας καὶ χαμηλότερας μέσας ἐβδομαδιαίας ἀμοιβὰς τῶν ἐργατριῶν, ἔναντι τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου, εἰς πρὸς τὸν τοῖς ἑκατὸν τὸ 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι με ὑπεροχὴν	Ποσοστὸν ὑπεροχῆς τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι με ὑστέρησιν	Ποσοστὸν ὑστέρησεως τοῖς %
38	Μεταφορικῶν μέσων	23,9	20	Διατροφῆς	12,9
32	Παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος	21,7	25	Ζύλου - φελλοῦ	11,2
36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἔκτος ἤλεκτρικῶν	13,4	39	Λοιπῶν εἰδῶν	11,2
23	Ὑφαντικῶν εἰδῶν	8,0	22	Καπνοῦ	7,3
31	Χημικῶν προϊόντων	8 0			

Ἡ μεγίστη τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἀρρένων ἐργατῶν ἀνήκει εἰς τὸν κλάδον «βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων» καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τὸν κλάδον «ξύλου - φελλοῦ», μορφουμένης ἀποκλίσεως 46,4 %.

Ἡ πλησιεστέρα τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας πρὸς τὴν μεγίστην τιμὴν ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «χάρτου» με ἀπόκλισην ἐκ ταύτης 9,1 % καὶ ἡ ἀπωτέρα τοιαύτη, πρὸ τῆς ἐλαχίστης, εἰς τὸν κλάδον «εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως» με ἀπόκλισην 43,9 %.

Ἡ μεγίστη τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐργατριῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «μεταφορικῶν μέσων» καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τοὺς κλάδους «ξύλου-φελλοῦ» καὶ «λοιπῶν εἰδῶν», με ἀπόκλισην ἐκ ταύτης 28,4 %.

Ἡ πλησιεστέρα τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας πρὸς τὴν μεγίστην τιμὴν ἀνήκει εἰς τὸν κλάδον «παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος» με ἀπόκλισην 1,8 % καὶ ἡ ἀπωτέρα τοιαύτη, πρὸ τῆς ἐλαχίστης, εἰς τὸν κλάδον «διατροφῆς» με ἀπόκλισην 29,8 %.

- 6.7. Οἱ κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τὰς μικροτέρας καὶ μεγαλυτέρας ἀποκλίσεις ἐκ τῆς μεγίστης τιμῆς τῶν μέσων ἐβδομαδιαίων ἀμοιβῶν τῶν ἐργατῶν ἐν συνόλῳ καὶ φύλον, ἀπεικονίζονται εἰς τοὺς ἀκολουθούς πίνακας 8, 9, 10.

Πίναξ 8. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τὰς μικροτέρας καὶ μεγαλυτέρας ἀποκλίσεις, τῶν μέσων ἐβδομαδιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), ἐκ τῆς μεγίστης τιμῆς, τὸ ἔτος 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι με μικροτέραν ἀπόκλισιν	ῴψος ἀποκλίσεως τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι με μεγαλυτέραν ἀπόκλισιν	ῴψος ἀποκλίσεως τοῖς %
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος	10,1	24	Εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως	48,6
28	Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων	21,4	25	Ζύλου - φελλοῦ	47,4
38	Μεταφορικῶν μέσων	28,1	22	Καπνοῦ	46,9
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	30,1	23	ῴφαντικῶν εἰδῶν	43,5
31	Χημικῶν προϊόντων	33,1	20	Διατροφῆς	43,1

Πίναξ 9. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τὰς μικροτέρας καὶ μεγαλυτέρας ἀποκλίσεις, τῶν μέσων ἐβδομαδιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἀρρένων ἐργατῶν, ἐκ τῆς μεγίστης τιμῆς, τὸ ἔτος 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι με μικροτέραν ἀπόκλισιν	ῴψος ἀποκλίσεως τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι με μεγαλυτέραν ἀπόκλισιν	ῴψος ἀποκλίσεως τοῖς %
27	Χάρτου	9,1	25	Ζύλου - φελλοῦ	46,8
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος	10,0	24	Εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως	43,9
31	Χημικῶν προϊόντων	19,3	36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτός ἠλεκτρικῶν	38,1
30	Ἐλαστικοῦ - πλαστικῶν	19,3	23	ῴφαντικῶν εἰδῶν	37,8
22	Καπνοῦ	24,6	35	Προϊόντων ἐκ μετάλλου	35,0
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	26,0	37	ἠλεκτρικῶν εἰδῶν	23,9

Μέσοι ὄροι ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας ἐργατῶν

7. Ὁ γενικὸς μέσος ὄρος τῆς ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων) τὸ ἔτος 1967 ἀνῆρχετο εἰς δραχμὰς 12,7, ἔναντι 11,4 καὶ 10,1 τοιαύτας τῶν ἐτῶν 1966 καὶ 1965 ἀντιστοιχῶς, ἤτοι αἱ μέσοι ὠριαῖαι ἀμοιβαὶ τῶν ἐργατῶν ἠϋξήθησαν τὸ 1967 ἔναντι μὲν τοῦ 1966 κατὰ 11,4% ἔναντι δὲ τοῦ 1965 κατὰ 25,7%.

Ἡ μέση αὕτη τιμὴ τῆς ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν εἶναι ὑψηλοτέρα εἰς ἑπτὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας, ἴση εἰς ἓν κλάδον καὶ χαμηλοτέρα εἰς δώδεκα τοιούτους. Ἡ μεγίστη τιμὴ τῆς μέσης ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «βασικῶν μεταλλουργι-

Πίναξ 10. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με τὰς μικροτέρας καὶ μεγαλυτέρας ἀποκλίσεις, τῶν μέσων ἐβδομαδιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ἐκ τῆς μεγίστης τιμῆς τὸ ἔτος 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι με μικροτέραν ἀπόκλιση	Ύψος ἀποκλίσεως τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι με μεγαλύτεραν ἀπόκλιση	Ύψος ἀποκλίσεως τοῖς %
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος	1,8	20	Διατροφῆς	29,8
36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἤλεκτρικῶν	8,5	25	Ζύλου - φελλοῦ	28,4
31	Χημικῶν προϊόντων	12,8	39	Λοιπῶν εἰδῶν	28,4
23	Ύφαντικῶν εἰδῶν	12,8	22	Καπνοῦ	25,2
37	Ἡλεκτρικῶν εἰδῶν	16,0	27	Χάρτου	24,7

κῶν προϊόντων» (19,3 δρχ.) καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τοὺς κλάδους «καπνοῦ» καὶ «χάρτου» (11,4 δρχ.). Ἡ σχέση τοῦ λόγου μεταξὺ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης τιμῆς εἶναι 1,69 : 1 ἤτοι ἡ μέση ὠριαία τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας τοῦ κλάδου μετὴν τὴν μεγίστην τιμὴν εἶναι μεγαλύτερα ἐκείνης τῆς ἐλαχίστης τιμῆς κατὰ 69 %.

7.1. Συνοπτικῶς, οἱ κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ὑψηλότερας καὶ χαμηλότερας ὠριαίας ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων, ἐναντι τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου, παρατίθενται εἰς τὸν ἀκολουθοῦντα πίνακα, κατὰ τάξιν ὑψους ὑπεροχῆς ἢ ὑστερήσεως εἰς ποσοστὸν τοῖς ἑκατόν.

Πίναξ 11. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ὑψηλότερας καὶ χαμηλότερας ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργαζομένων (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), ἐναντι τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου, τὸ ἔτος 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι με ὑπεροχὴν	Ποσοστὸν ὑπεροχῆς τοῖς %	Κ.Α.	Κλάδοι με ὑστέρησιν	Ποσοστὸν ὑστερήσεως τοῖς %
34'	Βασικῶν μεταλλουργικῶν	52,0	22	Καπνοῦ	10,2
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος	34,6	27	Χάρτου	10,2
28	Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων	29,1	24	Ύφαντικῶν εἰδῶν	8,7
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	15,7	25	Ζύλου - φελλοῦ	8,7
38	Μεταφορικῶν μέσων	11,8			

Μέσαι ώριαiai άμοιβαί έργατων κατá φύλον

7.2. Μέσαι ώριαiai άμοιβαί άρρένων έργατων

Ό γενικός μέσος όρος τής ώριαίας άμοιβής έργασίας τών άρρένων έργατων, εις τó σύνολον τών κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας, άνήρχετο τó έτος 1967 εις δραχμάς 14,5, έναντι 13,3 τού 1966 και 11,8 τοιαύτας τού 1965, ήτοι ή ώριαία άμοιβή έργασίας τών άρρένων έργατων ηύξήθη τó 1967, έναντι μέν τού 1966 κατá 9 0/0, έναντι δέ τού 1965 κατá 23,80/0. Η μέση αύτη τιμή τών ώριαίων άμοιβών τών άρρένων έργατων είναι ύψηλοτέρα εις έννέα κλάδους τής βιομηχανίας - βιοτεχνίας και χαμηλοτέρα εις ένδεκα τοιούτους. Η μεγίστη τιμή τής ώριαίας άμοιβής έργασίας άντιστοιχεί εις τόν κλάδον τών «βασικών μεταλλουργικών προϊόντων» (19,3 δρχ.), και ή έλαχίστη τοιαύτη εις τόν κλάδον «έπίπλων» (12,3). Η σχέση εις τού λόγου μεταξύ μεγίστης τιμής και έλαχίστης τοιαύτης είναι 1,57 : 1 ήτοι ή ώριαία άμοιβή έργασίας τού κλάδου με τήν μεγίστην τιμήν είναι ύψηλοτέρα εκείνης με τήν έλαχίστην τοιαύτην κατá 57 0/0.

7.3. Συνοπτικώς, οί κλάδοι βιομηχανίας με τás ύψηλοτέρας και χαμηλοτέρας τών ώριαίων άμοιβών έργασίας άπεικονίζονται εις τόν άκολουθούντα πίνακα, κατá τάξιν ύψους μεγέθους ύπεροχής ή ύστερήσεως εις ποσοστόν τοίς έκατόν.

Πίναξ 12. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ύψηλοτέρας και χαμηλοτέρας άμοιβάς άρρένων έργατων, έναντι τού γενικού μέσου όρου, τó έτος 1967.

K.A.	Κλάδοι με ύπεροχην	Ποσοστόν ύπεροχής τοίς %	K.A.	Κλάδοι με ύστερήσιν	Ποσοστόν ύστερήσεως τοίς %
34	Βασικών μεταλλουργικών	33,1	26	Έπίπλων	15,2
28	Έκτυπώσεων - έκδόσεων	31,0	25	Ζύλου - φελλού	14,5
32	Παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος	18,6	36	Μηχανών - συσκευών έκτός ηλεκτρικών	11,7
31	Χημικών προϊόντων	9,0	24	Ειδών ένδυμασίας - ύποδήσεως	11,4
33	Προϊόντων εκ μη μεταλλικών όρυκτών	8,3			

7.4. Μέσαι ώριαiai άμοιβαί έργατριών

Ό γενικός μέσος όρος τής ώριαίας άμοιβής έργασίας τών εργατριών, εις τó σύνολον τών κλάδων βιομηχανίας βιοτεχνίας, άνήρχετο τó 1967 εις δραχμάς 9,8 έναντι 8,3 τού 1966 και 7,3 τοιαύτας τού 1965, ήτοι ή

μέση ώριαία άμοιβή έργασίας τών έργατριών ηύξήθη τó 1967 έναντι μέν τού 1966 κατά 18 % έναντι δέ τού 1965 κατά 34,2 %.

Ή μέση αύτη τιμή τού συνόλου τών κλάδων τής βιομηχανίας - βιοτεχνίας, είναι ύψηλότερα εις δέκα κλάδους παραγωγής και χαμηλότερα εις ίσαριθμους τοιούτους. Ή μεγίστη τιμή τής άμοιβής ταύτης άντιστοιχεί εις τόν κλάδον «παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος» (10,9 δρχ.) και ή έλαχίστη τοιαύτη εις τόν κλάδον «χάρτου» (8,5 δρχ.). Ή σχέσις τού λόγου μεταξύ μεγίστης και έλαχίστης τιμής είναι 1,26: 1, ήτοι ή ώριαία άμοιβή έργασίας τού κλάδου με τήν μεγίστην τιμήν ύπερέχει εκείνου με τήν έλαχίστην τοιαύτην κατά 26 %.

7.5. Συνοπτικώς, οί κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ύψηλότερας και χαμηλότερας ώριαίας άμοιβάς έργασίας έργατριών παρετίθενται άκολουθως, με έκφρασιν ύπεροχής ή ύστερήσεως εις ποσοστόν τοίς έκατόν.

Πίναξ 13. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ύψηλότερας και χαμηλότερας άμοιβάς έργατριών έναντι τού γενικού μέσου όρου, τó έτος 1967.

Κ.Α.	Κλάδοι με ύπεροχήν	Ποσοστόν ύπεροχής τοίς %	Κ.Α.	Κλάδοι με ύστερήσιν	Ποσοστόν ύστερήσεως τοίς %
32	Παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος	11,2	27	Χάρτου	13,3
38	Μεταφορικών μέσων	10,2	25	Ζύλου - φελλού	9,2
36	Μηχανών και συσκευών έκτός ήλεκτρικών	7,0	26	Έπίπλων	9,2
23	Ύφαντικών ειδών	3,1	39	Λοιπών ειδών	5,1
			28	Έκτυπώσεων - έκδόσεων	5,1

7.6. Κλίμαξ ιεραρχήσεως τών κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας έξ έπόψεως ύψους μεγέθους ώριαίας άμοιβής έργασίας τών έργατών (άμφοτέρων τών φύλων), τó έτος 1967

Αί ύψηλότεραι τών ώριαίων άμοιβών έργασίας τών έργατών τó έτος 1967 κατεβλήθησαν ύπό τών κλάδων τής λεγομένης «βαρείας» βιομηχανίας και αί χαμηλότεραι ύπό εκείνων τής «έλαφράς» τοιαύτης. Έξάίρεσιν άποτελεί ή ώριαία άμοιβή τού κλάδου «έκτυπώσεων - έκδόσεων», ήτις κατέχει τήν τρίτην θέσιν εις τήν κλίμακα τής ιεραρχήσεως. Ή κλίμαξ αύτη παρατίθεται κατωτέρω :

Πίναξ 14. Κλίμαξ ιεραρχήσεως κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας εξ έπόψεως ύψους μεγέθους ώριαίας άμοιβής εργασίας εργατών τò έτος 1967. Τά ποσά αναγράφονται εις δραχμάς.

K.A.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	ώριαία άμοιβή δρχ.	K.A.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	ώριαία άμοιβή δρχ.
34	Βασικῶν μεταλλουργικῶν	19,3	35	Προϊόντων έκ μετάλλου	12,8
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - άνθρακος	17,1	36	Μηχανῶν συσκευῶν έκτός ήλεκτρικῶν	12,8
28	Έκτυπώσεων - έκδόσεων	16,4	30	Έλαστικῶ - πλαστικῶν	12,7
33	Προϊόντων έκ μή μεταλλικῶν όρυκτῶν	14,7	20	Διατροφής	12,3
38	Μεταφορικῶν μέσων	14,2	26	Έπίπλων	12,1
29	Δέρματος	13,4	24	Ειδῶν ένδυμασίας - ύποδήσεως	11,7
31	Χημικῶν προϊόντων	13,3	25	Ζύλου - φελλοῦ	11,6
39	Λοιπῶν ειδῶν	13,1	23	Έφαντικῶν ειδῶν	11,6
21	Ποτῶν	13,1	27	Χάρτου	11,4
37	Έλεκτρικῶν ειδῶν	13,0	22	Καπνοῦ	11,4

Καθολικόν τò φαινόμενον τῆς τάξεως ιεραρχήσεως τῆς άμοιβής εργασίας τῶν εργατῶν εις τὴν βιομηχανίαν - βιοτεχνίαν επί διεθνoῦς κλίμακος

8. Έ άμοιβή εργασίας τῶν εργατῶν, κατὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας, άκολουθεί όμοιομόρφον τάξιν ιεραρχήσεως επί διεθνoῦς έπιπέδου, εξ έπόψεως ύψους καταβαλλομένων άμοιβῶν. Έ διαπίστωση αὔτη είναι άποτέλεσμα συγκρίσεως τῶν άμοιβῶν εργασίας τῶν εργατῶν κατὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας εις διαφόρους χώρας, ὡς τὰ δεδομένα ταῦτα δημοσιεύονται εις τὴν Έτησίαν Στατιστικὴν Έπετηρίδα τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Έργασίας (3).

Τὰ άποτελέσματα τῶν ελληνικῶν έρευνῶν δεικνύουν, ὅτι τὰ δεδομένα ταῦτα είναι σύμμορφα πρὸς τὴν ρηθεϊσαν διαπίστωση. Τέλος, ἡ Οίκονομική Έπιτροπή, τοῦ Όργανισμοῦ τῶν Ένωμένων Έθνῶν, διὰ τὴν

3) «Year-Book of Labour Statistics», 1966, pages 479-4, Chapter VI, Wages, International Labor office, Geneva.

Ευρώπη, διενήργησε παρομοίαν έρευναν τὸ έτος 1966 καὶ κατέληξεν εἰς τὰ αὐτὰ πορίσματα (4).

Ἡ τάξις ἱεραρχήσεως τῆς κλίμακος τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, κατὰ κλάδους - βιοτεχνίας, μὲ σπανίας ἐξαιρέσεις, μορφοῦται κατὰ τὸ ἀκόλουθον περιγραφόμενον σχῆμα.

- (i) Οἱ κλάδοι «εἰδῶν διατροφῆς», «ποτῶν», «καπνοῦ», «ύφαντικῶν εἰδῶν», καὶ «εἰδῶν ένδυμασίας - ύποδήσεως», καταβάλλουν ἀμοιβὰς ἐργασίας χαμηλοτέρας τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου τοῦ συνόλου τῶν κλάδων βιομηχανίας-βιοτεχνίας ἢ ἴσας πρὸς τὸν μέσον τοῦτον ὄρον.
- (i.i) Οἱ κλάδοι οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λεγομένων «ἀναπτυσσομένων βιομηχανιῶν» (growth industries), ὡς «χημικῶν προϊόντων», «βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων», καὶ «παραγωγῆς προϊόντων ἐκ μετάλλου γενικῶς», καταβάλλουν ἀμοιβὰς ἐργασίας σαφῶς ὑψηλοτέρας τῆς τιμῆς τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου τοῦ συνόλου τῶν κλάδων παραγωγῆς. Εἰς τὴν ὁμάδα ταύτην τῶν κλάδων παραγωγῆς ἀντιστοιχεῖ καὶ ἡ μεγίστη καταβαλλομένη τιμὴ τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.
- (i.i.i) Οἱ κλάδοι «ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων» καὶ «παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος», καταβάλλουν ἀμοιβὰς ἐργασίας ὑψηλοτέρας τοῦ γενικοῦ μέσου ὄρου, ἀντιστοιχοῦν δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν ὁμάδα τῶν κλάδων μὲ τὰς μικροτέρας ἀποκλίσεις, ἐκ τῆς μεγίστης τιμῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.
- (i.v) Τὸ φαινόμενον τῆς ὁμοιομόρφου ἱεραρχήσεως τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας, ἐξ ἐπόψεως καταβαλλομένων ἀμοιβῶν ἐργασίας, ἀποτελεῖ συνέπειαν τῆς ὀργανικῆς συναφείας, ἣτις χαρακτηρίζει τὴν δομὴν συγκροτήσεως ἐνὸς ἐκάστου τῶν κλάδων οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἡ δομὴ αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὠρισμένον ἐπίπεδον τεχνολογικοῦ συγχρονισμοῦ τόσον ἐξ ἐπόψεως τεχνικῶν μεθόδων ἐργασίας, ὅσον καὶ στάθμης ποιοτικῆς εἰδικεύσεως τοῦ ἀπασχολουμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἡ μορφοποίησις αὕτη δικαιολογεῖ πλήρως τὰς διαπιστουμένας κλιμακώσεις τῶν ἀμοιβῶν τῆς ἐργασίας κατὰ κλάδους παραγωγῆς, ὡς ἀνταποκρινόμενας εἰς τὴν τεχνικὴν εἰδίκευσιν ἐκάστου τούτων.

Γ' ΤΟ «ΧΑΣΜΑ» ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Περιγραφή καὶ ὀρισμὸς τοῦ «χάσματος» ἀμοιβῆς ἐργασίας

9. Ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας μεταξὺ θηλειῶν καὶ ἀρρένων μισθωτῶν χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀριθμητικὴν διαφορὰν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψος μεγέθους αὐτῆς διὰ ἐκάστην κατηγορίαν τούτων. Ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας τῶν θηλειῶν μισθωτῶν

4) «Incomes in postwar Europe : A study of policies, growth and distribution», p.p. 2-5, Chapter 5, United Nations, 1967.

είναι μικρότερα ἐν γένει τῆς ἀντιστοίχου τοιαύτης τῶν ἀρρένων. Τὸ ἀνοίγμα τῆς διαφορᾶς εἶναι μεγαλύτερον εἰς τὴν ἀμοιβὴν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ μικρότερον εἰς ἐκείνην τῶν ἐργατῶν. Ἡ σχηματοποίησις αὕτη εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ὀφείλεται εἰς τὴν εὐρυτέραν διαβάθμισιν τῆς κλίμακος τεχνικῆς εἰδικεύσεως τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν τοιαύτην εἰς τὴν στενωτέραν κλιμάκωσιν τοῦ βαθμοῦ τεχνικῆς εἰδικεύσεως τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ὅρίζεται, συνεπῶς, ὡς «χάσμα» ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν μισθωτῶν πρὸς ἐκείνην τῶν ἀρρένων τοιούτων, ἢ ἀπόλυτος διαφορὰ ἢ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ὕψους μεγέθους τῆς σχέσεως, ἣτις σχηματίζεται ἐκ τῆς ἀμοιβῆς τῶν θηλειῶν δι' ἐκείνης τῶν ἀρρένων μισθωτῶν ἐκ τοῦ 100,0, ὅπερ μέγεθος συνιστᾷ τὴν βᾶσιν συγκρίσεως τοῦ «χάσματος» καὶ ἀντιπροσωπεύει τὸ ὕψος τῆς τιμῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἀρρένων μισθωτῶν.

Τὸ «χάσμα» τῶν μέσων μηνιαίων ἀποδοχῶν θηλειῶν ἔναντι ἀρρένων ὑπαλλήλων

- 9.1. Ὁ γενικὸς μέσος ὅρος τῶν μέσων μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν θηλειῶν ὑπαλλήλων εἰς τὸ σύνολον τῆς βιομηχανίας — βιοτεχνίας, ἀντιπροσώπευε τὸ ἔτος 1957 ποσοστὸν 55,5% τῆς ἀντιστοίχου ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἀρρένων ὑπαλλήλων. Ἡ ἀντιστοιχισις αὕτη δεικνύει, ὅτι τὸ «χάσμα» τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας μεταξύ θηλειῶν καὶ ἀρρένων ἀνῆρχετο εἰς 44,5% ἢ κατ' ἄλλην ἔκφρασιν ἢ ἀμοιβὴ ἐργασίας τῶν ἀρρένων ἦτο ὑψηλότερα ἐκείνης τῶν θηλειῶν κατὰ 44,5%. Ἡ ἀναλογία τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀμοιβῶν ἀνῆρχετο εἰς 56,5% καὶ 59,1% κατὰ τὰ ἔτη 1966 καὶ 1965 ἀντιστοιχῶς. Διαπιστοῦται, συνεπῶς, διαχρονικῶς διεύρυνσις τοῦ «χάσματος» τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μέσων μηνιαίων ἀποδοχῶν μεταξύ τῶν δύο φύλων. Ἡ διεύρυνσις αὕτη τοῦ «χάσματος» δεικνύει συγχρονισμόν τῶν παραγωγικῶν μονάδων, συνεπεῖα τοῦ ὁποῦοι μεγεθύνεται ἢ συμμετοχὴ εἰς τὴν ἀπασχόλησιν εἰδικευμένης ἐργασίας, ὑψηλῆς ποιοτικῆς στάθμης, κυρίως δὲ τοῦ ἄρρενος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἐνῶ ἐκείνη τοῦ θήλεος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ παραμένει ἐν συγκρίσει μικρότερα. Ἡ σχηματοποίησις αὕτη συνεπάγεται ἀντίστοιχον μεγέθυνσιν τοῦ ἀνοίγματος τῶν ἀμοιβῶν μεταξύ τῶν δύο φύλων.
- 9.2. Ἡ πλησιεστέρα τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μέσων μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν θηλειῶν πρὸς τοὺς ἄρρενας ὑπαλλήλους, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «εἰδῶν ἐνδύσεως — ὑποδήσεως» μὲ ἀνοίγμα 23,1%, ἐνῶ ἡ ἀπώτερα τοιαύτη εἰς τοὺς κλάδους «δέρματος» καὶ «λοιπῶν εἰδῶν» τοῦ ἀνοίγματος ἀνερχομένου εἰς 58%. Ἀναλυτικώτερον, ἡ ἐξέλιξις τῆς σχέσεως ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν πρὸς ἐκείνην τῶν ἀρρένων, κατὰ κλάδους βιομηχανίας — βιοτεχνίας, κατὰ τὴν τριετίαν 1965 — 1967, ἔχει ὡς ἐπομένως:

Πίναξ 15. 'Αναλογία μηνιαίων αποδοχών θηλειών υπαλλήλων προς τριαύτας ἄρρένων τοιούτων, κατὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας τὰ ἔτη 1965, 1966, καὶ 1967. 'Αποδοχαὶ ἄρρένων ἴσαι πρὸς 100,0.

Κ.Α.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	'Αναλογία		
		θηλειῶν ἔναντι ἄρρένων	ὑπαλλήλων	
		1965	1966	1967
20	Βιομηχανία διατροφῆς	58,1	52,6	51,8
21	Ποτῶν	59,8	55,1	54,6
22	Καπνοῦ	59,2	58,5	59,8
23	Ἐμφαντικῶν εἰδῶν	57,3	54,8	56,1
24	Εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως	76,8	76,5	76,8
25	Ξύλου - φελλοῦ	59,4	62,0	65,1
26	Ἐπίπλων	66,9	61,6	57,7
27	Χάρτου	60,1	62,4	59,3
28	Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων	78,7	72,8	72,3
29	Δέρματος	40,3	38,4	41,9
30	Ἐλαστικοῦ - πλαστικῶν εἰδῶν	57,4	53,8	51,7
31	Χημικῶν προϊόντων	56,2	56,9	56,3
32	Παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος	64,0	59,0	62,3
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	61,1	56,4	55,1
34	Βασικῶν μεταλλουργικῶν	53,0	47,1	48,3
35	Προϊόντων ἐκ μετάλλου	54,0	52,3	51,7
36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν	55,9	56,7	57,9
37	ἠλεκτρικῶν εἰδῶν	57,8	54,6	50,3
38	Μεταφορικῶν μέσων	65,3	65,3	58,7
39	Λοιπῶν εἰδῶν	44,7	41,5	42,0
20-39	Σύνολον κλάδων	59,1	56,5	55,5

«Χάσμα» μέσης ὥριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας θηλειῶν ἔναντι ἄρρένων ἐργατῶν

9.3. Ὁ γενικὸς μέσος ὅρος τῆς ὥριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐργατριῶν, εἰς τὸ σύνολον τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας, ἀνήρχετο τὸ 1967 εἰς δραχμὰς 9,8, τῶν δὲ ἄρρένων ἐργατῶν εἰς 14,5 τοιαύτας. Τὸ ὕψος τοῦτο τῶν ὥριαίων ἀμοιβῶν ἐργασίας δεικνύει ὅτι ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας τῶν ἐργατριῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ 67,5% τῆς ἀντιστοίχου τοιαύτης τῶν ἄρρένων. Ἡ σχέση αὕτη τὸ 1965 καὶ τὸ 1955 ἀνήρχετο εἰς 62,4% καὶ

61,8% αντιστοίχως. Ἡ σχηματοποίησης αὕτη, διαχρονικῶς, ἐμφαίνει ὅτι τὸ «χάσμα» τῆς ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν πρὸς τοὺς ἄρρενας ἐργάτας ἐσημείωσεν οὐσιαστικὴν σμίκρυνσιν τὸ 1967 ἔναντι τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἀνελεύθους ταύτης εἰς 8,6% καὶ 9,2% ἔναντι τοῦ 1966 καὶ 1965. Ἡ σμίκρυνσις τοῦ «χάσματος» τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν πρὸς τοὺς ἄρρενας ἐργάτας μεταξύ τῶν ἐτῶν 1966 καὶ 1965 ἀνῆρχοντο εἰς 0,8%.

Ἡ πλησιεστέρα τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν πρὸς ἐκείνην τῶν ἀρρένων ἐργατῶν διὰ τὰ ἔτη 1966 καὶ 1965 ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «ἐπίπλων» τὸ δὲ ἔτος 1967 εἰς τὸν κλάδον «μηχανῶν καὶ συσκευῶν, ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν».

Ἡ ἄπωτέρα τιμὴ ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν πρὸς ἐκείνην τῶν ἀρρένων ἐργατῶν ἀντιστοιχεῖ καὶ διὰ τὰ τρία, ὑπὸ κρίσιν ἔτη, εἰς τὸν κλάδον «ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων».

9.4. Ἡ σμίκρυνσις τοῦ «χάσματος» τὸ 1967 ἔναντι τοῦ 1966 εἰς τὴν σχέσιν ἀμοιβῆς ἐργασίας θηλειῶν πρὸς ἄρρενας ἐργάτας, ὀφείλεται εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ἀνοίγματος μεταξύ τῶν ἀμοιβῶν εἰς τοὺς ἀκολουθούτους κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας. Οὗτοι παρατίθενται κατὰ σειρὰν τάξεως ὕψους μεγέθους ποσοστοῦ βελτιώσεως τοῦ «χάσματος».

Πίναξ 16. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας μὲ σμίκρυνσιν τοῦ «χάσματος» τῆς ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας θηλειῶν ἔναντι ἀρρένων ἐργατῶν τὸ ἔτος 1967 πρὸς 1966, εἰς ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν βελτιώσεως.

Κ.Α.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	Ἀμοιβὴ θηλειῶν 1966	Ἀμοιβὴ ἀρρένων 1967	Ποσοστὸν βελτιώσεως τοῖς %
28	Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων	41,9	48,9	16,6
35	Προϊόντων ἐκ μετάλλου	62,4	71,9	14,8
32	Παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος	56,4	63,3	12,2
27	Χάρτου	59,2	64,3	9,0
38	Μεταφορικῶν μέσων	69,7	76,0	9,0
37	Ἡλεκτρικῶν εἰδῶν	66,6	72,4	8,7
39	Λοιπῶν εἰδῶν	57,5	62,4	8,5
21	Ποτῶν	63,1	68,0	7,8
36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν	77,1	82,0	6,3

9.5. 'Αναλυτικώτερον ή αναλογία τής ώριαίας άμοιβής έργασίας τών θηλειών πρòς τούς άρρενας έργάτας κατά κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας, άπεικονίζεται εις τόν άκολουθούντα πίνακα, διὰ τὰ έτη 1965, 1966 και 1967.

Πίναξ 17. 'Αναλογία ώριαίας άμοιβής έργασίας θηλειών πρòς άρρένων έργατών κατά κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας. 'Αμοιβή άρρένων ίση πρòς 100,0 .

K.A	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	1965	1966	1967
20-39	Σύνολον κλάδων	61,8	62,4	67,5
20	Βιομηχανία διατροφής	60,7	64,5	65,4
21	Ποτών	62,6	63,1	68,0
22	Καπνοϋ	65,2	59,5	63,9
23	'Υφαντικών ειδών	66,9	64,9	66,8
24	Ειδών ένδυμασίας - ύποδησίως	66,0	68,2	70,6
25	Ξύλου - φελλοϋ	68,4	72,8	71,7
26	'Επίπλων	73,6	79,2	72,3
27	Χάρτου	60,3	59,2	64,3
28	'Εκτυπώσεων - έκδόσεων	41,3	41,9	48,9
29	Δέρματος	62,1	64,5	68,7
30	'Ελαστικού - πλαστικών ειδών	65,4	65,1	65,0
31	Χημικών προϊόντων	59,2	63,3	63,2
32	Παραγωγών πετρελαίου - άνθρακος	64,6	56,4	63,3
33	Προϊόντων έκ μή μεταλλικών όρυκτών	58,2	60,2	60,5
34	Βασικών μεταλλουργικών	50,2	50,5	50,7
35	Προϊόντων έκ μετάλλου	61,8	62,4	71,7
36	Μηχανών και συσκευών έκτός ήλεκτρικών	70,1	77,1	82,0
37	'Ηλεκτρικών ειδών	66,0	66,6	72,4
38	Μεταφορικών μέσων	73,2	69,7	76,0
39	Λοιπών ειδών	57,6	57,5	62,4

Καθολικὸν τὸ φαινόμενον τοῦ «χάσματος» τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν φύλων

10. Ἡ ὑστέρησις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν μισθωτῶν ἐναντι τῆς ἀντιστοίχου τοιαύτης τῶν ἀρρένων ἐν γένει, ἐν συνόλῳ καὶ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος συνιστᾷ φαινόμενον παγκοσμίου κλίμακος. Τὸ ὕψος τοῦ «χάσματος» ποικίλλει ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἀποτελοῦν συνάρτησιν εἰδικῶν, κατὰ περίπτωσιν, περιστατικῶν.

Τὸ φαινόμενον τοῦ «χάσματος» ἐμφαίνει καθολικότητα ἐπὶ παγκοσμίου ἐπιπέδου, τὸ δὲ ἄνοιγμα τῆς ἀμοιβῆς κυμαίνεται, συνήθως, περίξ τοῦ 35%.

Εἰς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας, ἡ ἔλλειψις σχετικῶν στατιστικῶν δεδομένων καθιστᾷ ὀλιγώτερον γνωστὰς τὰς ὑπαρχούσας μισθολογικὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν δύο φύλων. Πλήν ὅμως, ἐξ εἰδικῶν ἐρευνῶν καὶ ἐτέρων ἐμμέσων δεδομένων, καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀποτύπωσις τῆς ὑφισταμένης διαφορᾶς μεταξὺ θηλειῶν καὶ ἀρρένων μισθωτῶν, κυμαινομένης εἰς τὸ ἐν τρίτον τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἀρρένων τοιούτων περίπτου. Συγκεκριμένως, εἰς τὴν Ἰσπανίαν, διεξήχθη ἐρευνα ἀναφερομένη εἰς τὴν περίοδον 1957-1962 καὶ διεπιστώθη, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας τῶν θηλειῶν ἦτο χαμηλότερα ἐκείνης τῶν ἀρρένων μισθωτῶν κατὰ 37-40%⁽⁵⁾. Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν κατὰ 35%⁽⁶⁾ καὶ τὴν Τσεχοσλοβακίαν κατὰ 33%⁽⁷⁾.

- 10.1. Εἰς ἑννέα Δυτικὰς χώρας διὰ τὰς ὁποίας ὑφίστανται διαθέσιμα στατιστικὰ δεδομένα τὸ σχῆμα τῶν ἀναλογιῶν (ἀμοιβὴ θηλειῶν διὰ ἀμοιβῆς ἀρρένων) τὸ ἔτος 1965 μορφοῦται ὡς ἐπομένως :

(i) **Ἑλλάδα** : Ἡ μεγίστη τιμὴ τοῦ «χάσματος», ὅσον ἀφορᾷ τὸν γενικὸν μέσον ὄρον τῶν ἀποδοχῶν, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν Ἀγγλίαν (52%) καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τὴν Γαλλίαν (25%). Ἡ σχέσις τοῦ λόγου μεταξὺ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης τιμῆς εἶναι 2,1 : 1, ἥτοι τὸ ἄνοιγμα τῆς μεγίστης τιμῆς εἶναι διπλάσιον τῆς ἐλαχίστης τοιαύτης. Παραπλήσιον ἄνοιγμα διαπιστοῦται καὶ εἰς τὸ Βέλγιον (51%).

(i.i) **Ἑργαταί** : Ἡ μεγίστη τιμὴ τοῦ «χάσματος» διὰ τὴν αὐτὴν μορφήν ἀμοιβῶν, ἀντιστοιχεῖ, ὡσαύτως εἰς τὴν Ἀγγλίαν μὲ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ὕψος ἀνοίγματος (52%) καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τὴν Σουηδίαν μὲ ὕψος μεγέθους «χάσματος» (29%). Ἡ σχέσις τοῦ λόγου μεταξὺ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης τιμῆς εἶναι 1,8 : 1 ἥτοι ἡ μεγίστη τιμὴ ὑπερέχει τῆς ἐλαχίστης κατὰ 80%. Ἀναλυτικώτερον, αἱ κατὰ χώρας σχέσεις ἀναλογιῶν παρατίθενται εἰς τὸν ἀκολουθοῦντα πίνακα :

5) Βλέπε : *Zeszyty Naukowe* : No 57, Warsaw, 1965, p.p. 53-58.

6) Βλέπε : A. Nök Helyzete, A. Munkuhelyen es Otthon : Budapest 1962, p. 13.

7) Βλέπε : *Statistika* : No 11, 1965, p. 503.

Πίναξ 18. Έμφαιτων την αναλογίαν άμοιβής εργατίας θηλειών εναντι άρρένων μισθωτών (άμοιβή άρρένων ίση προς 100,0), εν Έλλάδι και έτέρας χώρας τό έτος 1965, κατά κλάδους παραγωγής.

A/A	Χώραι / υπάλληλοι - εργάται	Σύνολον κλάδων	Διατροφής - ποτών - καπνίου	Υφαντικών είδων	Ειδών ένδυσως - υποδήσεως	Μεταλλικών προϊόντων έν γένει
1	Έλλάς υπάλληλοι εργάται	59,0 58,0	59,0 54,0	57,0 63,0	77,0 67,0	57,0 61,0
2	Βέλγιο υπάλληλοι εργάται	49,0 60,0	46,0 66,0	46,0 70,0	53,0 65,0	51,0 66,0
3	Γαλλία υπάλληλοι εργάται	75,0 65,0	68,0 69,0	71,0 66,0	73,0 67,0	80,0 69,0
4	Δανία υπάλληλοι εργάται	67,0 —	74,0 —	73,0 —	69,0 —	67,0 —
5	Δυτ. Γερμανία υπάλληλοι εργάται	61,0 63,0	62,0 58,0	— 68,0	— 55,0	61,0 66,0
6	Όλλανδία υπάλληλοι εργάται	— 61,0	— 60,0	— 63,0	— 63,0	— 66,0
7	Νορβηγία υπάλληλοι εργάται	— 70,0	— 73,0	— 75,0	— 74,0	— 80,0
8	Σουηδία υπάλληλοι εργάται	— 71,0	— 78,0	— 79,0	— 76,0	— 73,0
9	Άγγλία υπάλληλοι εργάται	48,0 48,0	40,0 51,0	39,0 54,0	37,0 55,0	41,0 49,0

Πηγή: 1) Έλληνικά δεδομένα κατ' ύπολογισμόν.

2) «Incomes in postwar Europe: A study of policies and growth and distribution», United Nations, Geneva, 1967.

10.2. Τὸ «χάσμα» ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν φύλων εἰς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας:

Τὸ «χάσμα» περι τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας τῶν φύλων εἰς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας παραστατικοποιεῖται, διὰ τῆς παραθέσεως ὠρισμένων χαρακτηριστικῶν, αὐθεντικῶν, στατιστικῶν πινάκων. Εἰς τὸν πρῶτον πίνακα ἐμφαίνεται ἡ κατανομὴ τοῦ θήλεος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ κατὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἐκ τῆς κατανομῆς ταύτης δεικνύεται, ὅτι ἡ μεγίστη συγκέντρωσις τοῦ θήλεος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἐντοπίζεται εἰς τοὺς κλάδους ἐκείνους τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, οἱ ὅποιοι καταβάλλουν τὰς χαμηλοτέρας τῶν ἀμοιβῶν. Ἡ διαπίστωσις ταύτη ἐπισημαίνει κατ' ἀρχήν, ἐμμέσως τὸ ὑφιστάμενον «χάσμα».

Ἀναλυτικῶς ἡ κατανομὴ ἔχει ὡς ἀκολουθῶς:

Πίναξ 19. Ἐμφαίνων τὴν ἐκατοστιαίαν συμμετοχὴν τοῦ θήλεος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ κατὰ κλάδους παραγωγῆς, ἐπὶ τῆς ὀλικῆς ἀπασχολήσεως ἐκάστου κλάδου, τὸ ἔτος 1964.

A/A	Κλάδοι οἰκονομικῆς δραστηριότητος	Βουλγαρία	Ἀνατολικὴ Γερμανία	Οὐγγαρία	Πολωνία	Σοβιετικὴ Ἑνωσις
0	Σύνολον κλάδων	40,0	40,0	37,0	31,0	46,0
1	Ἡλεκτρισμοῦ	9,0	24,0	21,0	17,0	29,0
2	Πετρελαίου	15,0	—	10,0	11,0	—
3	Μεταλλουργικῶν	17,0	—	20,0	16,0	29,0
4	Μηχανημάτων	22,0	22,0	33,0	21,0	32,0
5	Χημικῶν	39,0	40,0	38,0	34,0	—
6	Ὑδραυλικῶν κατασκευῶν	22,0	22,0	35,0	18,0	36,0
7	Χάρτου	48,0	51,0	44,0	29,0	44,0
8	Ὑαλουργίας	34,0	45,0	—	43,0	—
9	Ὑφαντουργίας	77,0	70,0	68,0	63,0	53,0
10	Εἰδῶν ἐνδύσεως-ὑποδήσεως	80,0	88,0	78,0	74,0	82,0
11	Δέρματος	47,0	66,0	58,0	45,0	63,0
12	Διατροφῆς	56,0	51,0	45,0	33,0	54,0

Πηγή: National Statistics: Zhenshchiny i Deti S.S.S.R., Moscow

1953, p. 107.

10.3. Εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν ἐνθα ὑφίστανται ἀναλυτικὰ δεδομένα, ἡ σχέσις ἀμοιβῆς ἐργασίας μεταξύ θηλειῶν καὶ ἀρρένων μισθωτῶν ἔχει ὡς ἀκολουθῶς:

Πίναξ 20. Έμφαίνων τήν ἀναλογίαν ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν ἔναντι τῶν ἀρρένων μισθωτῶν κατὰ κλάδους παραγωγῆς, τὸν Μάϊον 1963 εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν.

A/A	Κλάδοι οἰκονομικῆς δραστηριότητος	Ἀμοιβὴ ἀρρένων	*Ἀμοιβὴ θηλειῶν πρὸς ἀρρένας	Ποσοστὸν θηλειῶν εἰς τὴν ὀλικὴν ἀπασχόλησιν τοῖς ἑκατὸν
1	Οἰκοδόμησις	100,0	65,0	12,0
2	Μεταφοραὶ	100,0	68,5	18,2
3	Βιομηχανία	100,0	62,6	36,4
4	Διοίκησις	100,0	65,2	45,7
5	Ἐκπαιδεύσεις καὶ συναφῆ	100,0	70,3	65,4
6	Δάση καὶ συναφῆ	100,0	67,0	33,0
7	Ἐπικοινωνία	100,0	74,2	47,2
8	Κρατικὰ ἀγροκτῆματα	100,0	77,3	40,9
9	Ἐγεία, πρόνοια	100,0	61,6	74,2
10	Λιανικὸν ἐμπόριον	100,0	73,5	71,5
11	Κοινοτικαὶ ὑπηρεσίαι	100,0	71,2	47,6
12	Δημόσια ὑπηρεσίαι	100,0	74,9	67,8

Πηγή: Statistika, No 11, 1965, p. 504.

10.4. Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, ὡσαύτως, ὑφίστανται ἀναλυτικὰ δεδομένα διὰ τὴν ἀμοιβὴν ἐργασίας μεταξὺ θηλειῶν καὶ ἀρρένων ἐργατῶν, κατὰ κλιμάκια εἰδικεύσεως. Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων διαπιστοῦται, ὅτι ὑφίσταται «χάσμα» ἀμοιβῆς ἐργασίας εἰς τὸ σύνολον μὲν τῶν εἰδικεύσεων κατὰ 35,7% εἰς δὲ τὴν κλιμακα αὐτῶν ὡς ἐπομένως: Κατηγορία εἰδικευμένων «χάσμα» ἀμοιβῆς ἐργασίας θηλειῶν ἔναντι ἀρρένων 31,7%, κατηγορία ἡμιειδικευμένων 24,6% καὶ κατηγορία ἀνειδικεύτων 34,1%. Ἡ σχέση τῶν ἀναλογιῶν ἀπεικονίζεται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα.

Πίναξ 21. Έμφαίνων τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν ἔναντι τῶν ἀρρένων ἐργατῶν, κατὰ κατηγορίας εἰδικεύσεων καὶ σύνολον, τὸ ἔτος 1959.

A/A	Κατηγορία εἰδικεύσεως	*Ἀρρενες	Θήλειαι
0	Σύνολον εἰδικεύσεων	100,0	64,3
1	Εἰδικευμένοι	100,0	68,3
2	*Ἡμιειδικευμένοι	100,0	75,4
3	*Ἀνειδίκευτοι	100,0	65,9

Πηγή: As ipuri Munkások Munkaközlményei és bérhelyzete, Budapest, 1966, vol. 82, p. 73.

Δ' ΟΛΙΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΕΡΓΑΤΩΝ
(ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ)

Πηγαί προελεύσεως ἀποδοχῶν, ὀλικαί - «τακτικαί» (*) - «ἐκτακτοί» (9)

11. Πηγαί προελεύσεως τῶν ὀλικῶν ἀκαθαρίστων ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, εἶναι τὰ καταστήματα τὰ περιγραφέντα ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς παρούσης μελέτης, ἥτοι τὰ ἔχοντα μέσην ἐτησίαν ἀπασχόλησιν 10 καὶ ἄνω πρόσωπα κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ἀπογραφὴν.

Αἱ ὀλικαὶ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν, αἱ καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν καταστημάτων τούτων τὸ ἔτος 1966 κατενεμήθησαν εἰς «τακτικὰς» καὶ «ἐκτάκτους» τοιαύτας ὡς ἀκολούθως :

Ὀλικαὶ ἀποδοχαὶ	100,0
ἐκ τούτων τοῖς %	
Τακτικαὶ	87,4
Ἐκτακτοὶ	12,6

Ἡ σχέσις τῶν ἐκτάκτων πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν, αἵτινες κατεβλήθησαν τὸ ἔτος 1966 ἦτο 14,4% ἥτοι σχέσις λόγου 7 : 1.

Κατανομὴ ὀλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν κατὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας

- 11.1. Ἡ κατὰ κλάδους βιομηχανίας - βιοτεχνίας ἑκατοστιαία συμμετοχὴ τῶν καταβληθεισῶν ἀκαθαρίστων ὀλικῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ κονδυλίου αὐτῶν εἶναι γενικῶς διάφορος ἀλλήλων δι' ἕκαστον κλάδον. Ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦν οἱ κλάδοι : Πρῶτον, «ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων» καὶ «χημικῶν» καὶ δεύτερον «ξύλου - φελλοῦ» καὶ «δέρματος», οἵτινες κατὰ τάξιν ἀριθμῆσεως δεικνύουν ἕκαστος τὰ αὐτὰ ποσοστὰ ἑκατοστιαίας συμμετοχῆς, ἥτοι 4% καὶ 2% ἀντιστοίχως. Ἡ ἄνισος ἑκατοστιαία συμμετοχὴ ἐκάστου κλάδου τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας ἐκφράζει διαφορὰν, ὀφειλομένην κυρίως εἰς τὸ ἀπόλυτον ὕψος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν παρ' ἐκάστου κλάδου παραγωγῆς. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἰσχυρὰν γραμμικὴν συσχέτισιν μεταξὺ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν καὶ τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ ἀμοιβῆς ἐργασίας. Ἡ τιμὴ

8) «Τακτικαὶ ἀποδοχαί», νοοῦνται τὰ καταβληθέντα ἀκαθάριστα χρηματικὰ ποσὰ εἰς τοὺς ἐργάτας, ἅτινα καταβάλλονται μὲ τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἑκάστην τακτὴν περίοδον πληρωμῆς, ὡς εἶναι τὰ ἡμερομίσθια καὶ τὰ πάσης μορφῆς τακτικὰ ἐπιδόματα.

9) «Ἐκτακτοὶ ἀποδοχαί», νοοῦνται τὰ καταβληθέντα ἀκαθάριστα χρηματικὰ ποσὰ εἰς τοὺς ἐργάτας, ἅτινα δὲν καταβάλλονται μὲ τὴν εὐκαιρίαν ἑκάστης τακτῆς πληρωμῆς ὡς π.χ. τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων, Πάσχα, ἐπιδόματα ἀδείας, βραβεῖα ἀποδόσεως κλπ.

του συντελεστοῦ συσχέτισεως, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὑπελογίσθη εἰς συν 0,97. Ἡ μισθολογικὴ συγκρότησις ἐξ ἄλλου ἐνὸς ἐκάστου τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας ἐξ ἐπόψεως καταβαλλομένης κατ' ἐργάτην ἀμοιβῆς παρέχει διαφορετικὴν κατανομήν, ὡς αὕτη περιεγραφή εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον.

11.2. Τὸ ποσοστιαῖον ἀνοίγμα μεταξύ μεγίστου καὶ ἐλαχίστου ὕψους, τῆς περιγραφομένης κατανομῆς, εἶναι λίαν εὐρύ. Τοῦτο χαρακτηρίζεται ἐκ τῆς ὑφισταμένης ἀπολύτου διαφορᾶς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς ἕκαστον τῶν κλάδων τούτων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀντιστοιχοῦν αἱ τιμαὶ αὐταί, ἀπασχολομένων ἐργατῶν. Τὸ ἀνοίγμα τοῦτο, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, μορφοποιεῖ σχέσιν 29 : 1.

Πράγματι, τὸ μέγιστον ὕψος τῆς ἑκατοστιαίας συμμετοχῆς ἀνέρχεται εἰς 17,6% (κλάδος ὑφαντικῶν εἰδῶν) καὶ τὸ ἐλάχιστον τοιοῦτον εἰς 0,6% (κλάδος παραγωγῶν πετρελαίου - ἄνθρακος).

Αἱ τιμαὶ ἑκατοστιαίας συμμετοχῆς τῶν ὑπολοίπων κλάδων τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας κυμαίνονται ἀπὸ 0,7% (κλάδος λοιπῶν εἰδῶν) ἕως 11,9% (κλάδος μεταφορικῶν μέσων). Αἱ σχέσεις τῶν κλάδων τούτων τῆς παραγωγῆς, ὑπολογισθεῖσαι, ὁμοίως, ἐπὶ τοῦ ἐλαχίστου ὕψους, μορφοποιοῦν τὴν ἀκόλουθον κλίμακα σχέσεως 1 πρὸς, κατὰ κλάδον: μεταφορικῶν μέσων 19,8, διατροφῆς 18,6, προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν 13, μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν 10,2, προϊόντων ἐκ μετάλλου 10, καπνοῦ 9,5, εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως 7,8, ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων 6,7, χημικῶν προϊόντων 6,7, ἠλεκτρικῶν εἰδῶν 6,3, ἐλαστικῶν καὶ πλαστικῶν εἰδῶν 5,3, βασικῶν μεταλλουργικῶν 4,8, χάρτου 4, ξύλου - φελλοῦ 3,3, δέρματος 3,3, ποτῶν 3, ἐπίπλων 2,8, καὶ λοιπῶν εἰδῶν 1,2 περίπου.

Κλάδοι μὲ ὑψηλοτέρας καὶ χαμηλοτέρας ὀλικὰς ἀποδοχὰς ἐργατῶν τὸ ἔτος 1966

11.3. Ἡ τοιαύτη κατανομὴ ἐκφράζει τὴν σημαντικότητα ἢ μὴ τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας, ἐξ ἐπόψεως ὀλικῆς συμμετοχῆς τούτων εἰς τὰς συνολικὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν. Αὕτη ἀντιπροσωπεύει ἀντίστοιχον ὑψηλὴν ἢ χαμηλὴν συμμετοχὴν τοῦ παράγοντος ἐργασίας τῶν ἐργατῶν. Μὲ κριτήριον τὴν ὡς ἄνω συμμετοχὴν, οἱ κλάδοι τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας διακρίνονται εἰς δύο βασικὰς ὁμάδας: Ἡ πρώτη περιλαμβάνει τέσσαρας κλάδους μὲ συγκέντρωσιν ὀλικῶν ἀποδοχῶν, τὸ ἡμισυ τούτων περίπου καὶ ἡ δευτέρα ἐξ κλάδους μὲ τοιαύτην συγκέντρωσιν κάτω τοῦ δεκάτου τῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν. Οἱ κλάδοι οὗτοι χαρακτηρίζοντες τὴν ὑψηλὴν τῆς ἐργατικῆς ἀπασχολήσεως, παρατίθενται ἀκολουθῶς:

Πίναξ 22. Ύψηλότεραι και χαμηλότεραι όλικαι αποδοχαι εργατων το 1966.

Κ.Α.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	Ποσοστόν συμμετοχής τοίς εκατόν επί τών όλικών αποδοχών
	<i>A. Κλάδοι με τας ύψηλοτέρας όλικας αποδοχας</i>	
23	Ύφαντικῶν ειδῶν	17,6
38	Μεταφορικῶν μέσων	11,9
20	Διατροφῆς	11,1
33	Προϊόντα ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	7,8
	<i>B. Κλάδοι με τας χαμηλοτέρας όλικας αποδοχας</i>	
32	Παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος	0,6
39	Λοιπῶν ειδῶν	0,7
26	Ἐπίπλων	1,7
21	Ποτῶν	1,8
29	Δέρματος	2,0
25	Ζύλου - φελλοῦ	2,0

Ἱεράρχησις τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας ἐξ ἐπόψεως ἑκατοστιαίας συμμετοχῆς τούτων ἐπὶ τοῦ όλικοῦ κονδυλίου τῶν ἀποδοχῶν τῶν εργατῶν τὸ ἔτος 1966

- 11.4. Ἡ κατανομή ταύτη ἐκφράζει τὴν συμβολὴν ἑκάστου τῶν κλάδων τούτων ἐξ ἐπόψεως ὕψους όλικῶν ἀποδοχῶν καὶ συνεπῶς τοιοῦτου ἀπασχολήσεως. Οὕτω, παραστατικοποιεῖται ἡ δομὴ τοῦ μέρους τούτου τῆς μεταποιήσεως, κατὰ χαρακτηριστικὸν ὕψους μεγέθους ἀπασχολήσεως. Τὸ πλαίσιον τῆς ἱεραρχήσεως ταύτης παρατίθεται ἀκολουθῶς (πίναξ 23).

Διάρθρωσις όλικῶν ἀποδοχῶν εργατῶν κατὰ στρώματα καταστημάτων τῶν κλάδων βιομηχανίας — βιοτεχνίας

12. Τὸ μέγιστον μέρος τοῦ κονδυλίου τῶν όλικῶν ἀποδοχῶν τῶν εργατῶν τὸ ἔτος 1966 κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ τρίτου στρώματος καταστημάτων καὶ τὸ ἐλάχιστον τοιοῦτον ἐκ τοῦ πρώτου τοιοῦτου. Ἡ ποσοστιαία συμμετοχὴ τοῦ τρίτου στρώματος καταστημάτων ἀνήλθεν εἰς 62,5% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν, ἐνῶ ἡ τοῦ πρώτου τοιοῦτου εἰς 14,7%. Ἡ ἀντίστοιχος συμμετοχὴ τοῦ δευτέρου στρώματος καταστημάτων ἀνήρχετο εἰς 22,8%. Τὸ ἀνοιγμα μεταξὺ τοῦ μεγίστου ὕψους καὶ τοῦ ἐλαχί-

Πίναξ 23. Έμφαίνων τὴν ἱεράρχησιν τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας ἐξ ἐπόψεως ἑκατοστιαίας συμμετοχῆς ἑκάστου κλάδου, ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ὀλικῶν ἀκαθαρίστων ἀποδοχῶν ἐργατῶν τὸ ἔτος 1966.

Κ.Α.	Κλάδοι Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας	Ποσοστὸν συμμετοχῆς τοῖς ἑκατὸν ἑκάστου κλάδου ἐπὶ τῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν
23	Ύφαντικῶν εἰδῶν	17,6
38	Μεταφορικῶν μέσων	11,9
20	Διατροφῆς	11,1
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	7,8
36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν	6,1
35	Προϊόντων ἐκ μετάλλου	6,0
22	Καπνοῦ	5,7
24	Εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως	4,7
28	Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων	4,0
31	Χημικῶν προϊόντων	4,0
37	Ἡλεκτρικῶν εἰδῶν	3,8
30	Ἐλαστικῶν καὶ πλαστικῶν εἰδῶν	3,2
34	Βασικῶν μεταλλουργικῶν	2,9
27	Χάρτου	2,4
25	Ξύλου - φέλλου	2,0
29	Δέρματος	2,0
21	Ποτῶν	1,8
26	Ἐπίπλων	1,7
39	Λοιπῶν εἰδῶν	0,7
32	Παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος	0,6

στου τοιοῦτου μορφοποιεῖ σχέσιν ἀναλογίας 1 πρὸς 4,2. Ἡ ἴδια σχέσηις μεταξὺ τρίτου καὶ δευτέρου στρώματος καταστημάτων ἦτο 1 πρὸς 2,7. Τέλος, ἐκείνη μεταξὺ πρώτου καὶ δευτέρου στρώματος καταστημάτων εἶναι 1 πρὸς 1,6. Αἱ ὡς ἄνω σχέσεις τῶν ἀναλογιῶν δεικνύουν, ὅτι αἱ ὀλικαὶ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν αὐξάνονται, καθ' ὅσον βαίνομεν πρὸς καταστήματα μὲ ὑψηλοτέραν ἀπασχόλησιν. Αὗται ἀπεικονίζονται εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα:

Πίναξ 24. Διάρθρωσις όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν κατὰ στρώματα καταστημάτων τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας.

Κλάδοι παραγωγῆς	Τάξις μεγέθους ἀπασχολήσεως καταστήματος	Σύνολον όλικῶν ἀποδοχῶν	Σύνολον τακτικῶν ἀποδοχῶν	Σύνολον ἐκτάκτων ἀποδοχῶν
20 - 39	10 - 19,99	14,7	14,7	15,0
20 - 39	20 - 49,99	22,8	22,8	22,8
20 - 39	50 καὶ ἄνω	62,5	62,5	62,2
20 - 39	10 καὶ ἄνω	100,0	100,0	100,0

Βαθμὸς συγκεντρώσεως όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν κατὰ στρώματα καταστημάτων, ἐντὸς ἐκάστου κλάδου τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας

12.1. Ἡ τοιαύτη κατανομή χαρακτηρίζει τὴν δομὴν τοῦ μεταποιητικοῦ δυναμικοῦ τοῦ ἐρευνηθέντος πλαισίου καταστημάτων τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας, διότι ὁ βαθμὸς συγκεντρώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν σχετίζεται ἰσχυρῶς πρὸς τὸ ὕψος μεγέθους τῆς ἀπασχολήσεως τούτων. Δεικνύει, συνεπῶς, τὴν συγκρότησιν τοῦ ἐκάστου συγκεκριμένου κλάδου βιομηχανίας - βιοτεχνίας ἐξ ἐπόψεως παραγωγικῶν μονάδων χαμηλοῦ ἢ ὑψηλοῦ μεγέθους ἀπασχολήσεως. Ἡ διερεύνησις τῆς κατανομῆς ταύτης κατὰ περίπτωσιν στρώματος καταστημάτων καὶ κλάδου παραγωγῆς, ἐπισημαίνει τὰ ἀκόλουθα :

Τρίτον στρῶμα καταστημάτων : Κλάδοι παραγωγῆς μὲ τὴν ὑψηλοτέραν συγκέντρωσιν όλικῶν ἀποδοχῶν

12.2. Εἰς τὴν ὁμάδα ταύτην ἐντάσσονται οἱ κλάδοι παραγωγῆς τῶν ὁποίων ὁ βαθμὸς συγκεντρώσεως τῶν όλικῶν ἀποδοχῶν (ἐκατοστιαία συμμετοχὴ) εἶναι κατ' ἐλάχιστον 70 % . Συγκροτοῦνται, συνεπῶς, οἱ κλάδοι οὔτοι τῆς παραγωγῆς, κατὰ μεγίστην ἀναλογίαν, ἐκ παραγωγικῶν μονάδων ὑψηλοῦ μεγέθους ἀπασχολήσεως. Κατὰ τὰ θεσπισθέντα, εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνήκουν ἐξ (6) κλάδοι παραγωγῆς.

Ἡ μεγίστη τιμὴ τοῦ βαθμοῦ συγκεντρώσεως τῶν όλικῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον Βασικῶν μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν (βαθμὸς συγκεντρώσεως όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν 98,7 %), καὶ ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τὸν κλάδον χάρτου (βαθμὸς συγκεντρώσεως όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν 71,4 %). Ἡ διαφορὰ μεταξὺ μεγίστου καὶ ἐλαχίστου ὕψους συγκεντρώσεως όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν, ἐκφραζομένη ἐπὶ τοῦ ἐλάχιστου ὕψους, εἶναι 38,2 % . Αἱ διαφοραὶ τῶν ὑπολοί-

πων κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας, όμοίως ύπολογιζόμεναι, κατά τάξιν ιεραρχίσεως βαθμοῦ συγκεντρώσεως όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν εἶναι: Μεταφορικῶν μέσων 15,3^ο%, Παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος 15,1^ο%, Καπνοῦ 10,6^ο%, καὶ Ὑφαντικῶν εἰδῶν 2,8^ο%.

Οἱ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κλάδων μὲ τὴν ὑψηλοτέραν συκέντρωσιν όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν, ὑπαγόμενοι τοιοῦτοι παρατίθενται εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα :

Πίναξ 25. Κλάδοι μὲ συγκρότησιν παραγωγικῶν μονάδων ὑψηλοῦ μεγέθους ἀπασχολήσεως.

Κ.Α.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	Βαθμὸς συγκεντρώσεως όλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν τοῖς ἑκατὸν εἰς τὸ τρίτον στρῶμα καταστημάτων
34	Βασικῶν μεταλλουργικῶν	98,7
38	Μεταφορικῶν μέσων	82,3
32	Παραγῶγων πετρελαίου - ἄνθρακος	82,2
22	Καπνοῦ	79,0
23	Ὑφαντικῶν εἰδῶν	73,4
27	Χάρτου	71,4

Πρῶτον καὶ δεύτερον στρῶμα καταστημάτων : Κλάδοι παραγωγῆς μὲ τὴν ὑψηλοτέραν συκέντρωσιν όλικῶν ἀποδοχῶν

12.3. Εἰς τὴν ομάδα ταύτην ἐντάσσονται οἱ κλάδοι παραγωγῆς, τῶν ὁποίων ὁ βαθμὸς συγκεντρώσεως τῶν όλικῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, ἀμφοτέρων τῶν στρωμάτων, εἶναι κατ' ἐλάχιστον 50^ο%. Ἡ τοιαύτη συκέντρωσις δεικνύει ὅτι ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν παραγωγικῶν μονάδων τῶν κλάδων τούτων, συνίσταται ἐκ μονάδων μικροῦ μεγέθους ἀπασχολήσεως. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ὀκτώ (8) κλάδοι παραγωγῆς. Τὸ μέγιστον ὕψος συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον ξύλου - φελλοῦ (βαθμὸς συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν 73,7^ο%), καὶ ἡ ἐλάχιστη τοιαύτη εἰς τὸν κλάδον διατροφῆς (βαθμὸς συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν 51,4^ο%).

12.4. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ μεγίστου καὶ ἐλάχιστου ὕψους τοῦ βαθμοῦ συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν, ἐπὶ τοῦ ἐλάχιστου ὕψους, εἶναι 43,3^ο%. Αἱ διαφοραὶ τῶν ὑπολοίπων κλάδων, ὁμοίως ὑπολογιζόμεναι, κατ' ἱεράρχησιν τάξεως βαθμοῦ συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν εἶναι : Ἐπίπλων 23,6^ο%, δέρματος 21,4^ο%, λοιπῶν εἰδῶν 16,6^ο%, μηχανῶν καὶ συ-

σκευών, εκτός ηλεκτρικών 11,9%, προϊόντων εκ μη μεταλλικών ορυκτών 4,9% και ειδών ένδυμασίας - υποδήσεως 3,9%.

Οι κλάδοι παραγωγής οι ανήκοντες εις την κατηγορίαν ταύτην πα-
ρατίθενται εις τόν ακόλουθον πίνακα:

Πίναξ 26. Κλάδοι με συγκρότησιν παραγωγικών μονάδων χαμηλού μεγέθους
άπασχολήσεως.

Κ.Α.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	Βαθμός συγκεντρώσεως όλικών αποδοχών εργα- τών τοίς εκατόν εις τὸ πρώτον και δεύτερον στρώμα καταστημάτων
25	Ξύλου - φελλοῦ	73,7
26	Ἐπίπλων	63,5
21	Δέρματος	62,4
39	Λοιπῶν ειδῶν	59,9
36	Μηχανῶν και συσκευῶν εκτός ηλεκτρικῶν	57,5
33	Προϊόντων εκ μη μεταλλικῶν ορυκτῶν	53,9
24	Ειδῶν ένδυμασίας - υποδήσεως	53,4
20	Βιομηχανίας διατροφῆς	51,4

Κυριωτέρα πηγή προελεύσεως ἀποδοχῶν. Ἐκατοστιαία τούτων
κατανομή. Ἀναλογία ἀποδοχῶν ἐκάστου στρώματος πρὸς
τὸ ἄθροισμα τούτων τοῦ πρώτου και δευτέρου στρώματος
καταστημάτων

12.5. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀποδοχῶν, εις τὰ ὡς ἄνω στρώματα κατα-
στημάτων, ἀντιστοιχεῖ εις τὸ δεύτερον στρώμα.

Ἡ μεγίστη τιμή, ἐκατοστιαία συμμετοχή, ἀνήκει εις τὸν κλάδον
προϊόντων εκ μη μεταλλικῶν ορυκτῶν (βαθμός συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν
ἐργατῶν 70%) και ἡ ἐλαχίστη τοιαύτη εις τὸν κλάδον ειδῶν ένδυμα-
σίας - υποδήσεως (βαθμός συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν 45,3%).

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ μεγίστου ὕψους και ἐλαχίστου τοιοῦτου, ἐπὶ τοῦ
ἐλαχίστου, εἶναι 54,5%. Αἱ διαφοραὶ τῶν ὑπολοίπων κλάδων παραγω-
γῆς, ὁμοίως ὑπολογιζόμεναι, κατὰ τάξιν ὕψους ἐκατοστιαίας συμμετο-
χῆς εἶναι: δέρματος 39,7%, μηχανῶν και συσκευῶν, εκτός ηλεκτρικῶν
23%, λοιπῶν ειδῶν 22%, ξύλου - φελλοῦ 19% και ἐπίπλων 12,6%.

Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων, ἅτινα ἐπισημαίνουσι τὸ μέγεθος τῶν πα-
ραγωγικῶν μονάδων ἐξ ἐπόψεως ὕψους ἀπασχολήσεως, ἐμφαίνεται ὅτι
ὁ κλάδος παραγωγῆς, προϊόντων εκ μη μεταλλικῶν ορυκτῶν, κατ' ἀρχὴν
και ἐκεῖνος τοῦ δέρματος κατ' ἀκολουθίαν, ἐπιδεικνύουσι συμπεριφορὰν

μεταστάσεως διὰ τῆς συγκροτήσεως καταστημάτων ὑψηλοῦ μεγέθους ἀπασχολήσεως.

12.6. Ἐκ τῶν ὀκτώ (8) κλάδων τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας, οἵτινες ἐμφανίζουν ὑψηλὴν συγκέντρωσιν ἀποδοχῶν εἰς τὰ δύο πρῶτα στρώματα καταστημάτων, μόνον εἰς ἔχει τὴν μεγίστην τιμὴν ἑκατοστιαίας συμμετοχῆς ἀποδοχῶν εἰς τὸ πρῶτον στρώμα καταστημάτων. Ὁ κλάδος εἰδῶν ἐνδύσεως - ὑποδήσεως με βαθμὸν συγκεντρώσεως ἀποδοχῶν 54,7 %. Ὁμοίως, ὑψηλὴν συμμετοχὴν κατέχει ὁ κλάδος ἐπίπλων με ποσοστὸν 49 % . Ἡ ὑψηλὴ συγκέντρωσις ἀποδοχῶν εἰς τὰ στρώματα ταῦτα δεικνύει, ὅτι οἱ δύο ὑπ' ὄψιν κλάδοι τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας συγκροτοῦνται κατὰ μεγίστην ἀναλογίαν, ἐκ παραγωγικῶν μονάδων χαμηλοῦ μεγέθους ἀπασχολήσεως.

Ἡ κατανομή τῶν ὀκτώ κλάδων τῆς ομάδος ταύτης, ἐξ ἐπόψεως καταβληθεισῶν ἀκαθαρίστων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἐργάτας τὸ 1966, κατὰ στρώμα καταστημάτων καὶ ἡ ἑκατοστιαία συμμετοχὴ ἐκάστου στρώματος πρὸς τὸ ὅλικόν κονδύλιον τῶν ἀποδοχῶν ἀμφοτέρων τῶν στρωμάτων, ἀπεικονίζονται ἐπομένως :

Πίναξ 27. Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας με ὑψηλοτέρην συγκέντρωσιν ὀλικῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν, εἰς τὸ πρῶτον καὶ δευτέρον στρώμα καταστημάτων τοῖς ἑκατόν.

Κ.Α.	Κλάδοι βιομηχανίας - βιοτεχνίας	Βαθμὸς συγκεντρώσεως ὀλικῶν ἀποδοχῶν		Ἐκατοστιαία συμμετοχὴ ἐκάστου κλάδου	
		I στρώμα	II στρώμα	I στρώμα	II στρώμα
25	Ξύλου - φελλοῦ	34,0	39,7	46,1	53,9
26	Ἐπίπλων	31,1	32,4	49,0	51,0
29	Δέρματος	22,9	39,5	36,7	63,3
39	Λοιπῶν εἰδῶν	26,8	31,1	44,7	55,3
36	Μηχανῶν καὶ συσκευῶν ἐκτὸς ἠλεκτρικῶν	25,5	32,0	44,3	55,7
33	Προϊόντων ἐκ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν	16,2	37,7	30,0	70,0
24	Εἰδῶν ἐνδυμασίας - ὑποδήσεως	29,2	24,2	54,7	45,3
20	Βιομηχανία διατροφῆς	22,5	23,9	43,8	56,2

Ε' ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΑΣΕΩΣ

Ἄνισότης εἰς τὴν κατανομὴν τῶν μέσων ἐτησίων ἀκαθαρίστων ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων) τὸ ἔτος 1966

13. Τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων) τοῦ πλαισίου τῶν ἐρευνηθέντων καταστημάτων, διηρέθη εἰς ὀκτὼ κλιμάκια εἰσοδηματικῶν τάξεων, συμφώνως πρὸς τὰς καταβληθείσας μέσας ἐτησίας ἀποδοχὰς ὑπὸ ἐνὸς ἐκάστου κλάδου τῆς βιομηχανίας - βιοτεχνίας τὸ ἔτος 1966. Τὰ κλιμάκια τῶν καταβληθεισῶν ἀκαθαρίστων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἐργάτας ὡς καὶ τὰ ποσοστὰ τοῖς ἑκατὸν τῆς ἀθροιστικῆς σειρᾶς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν καὶ τῆς τοιαύτης τῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν κατὰ τάξιν κλιμακίου ἔχουν ὡς ἀκολούθως.

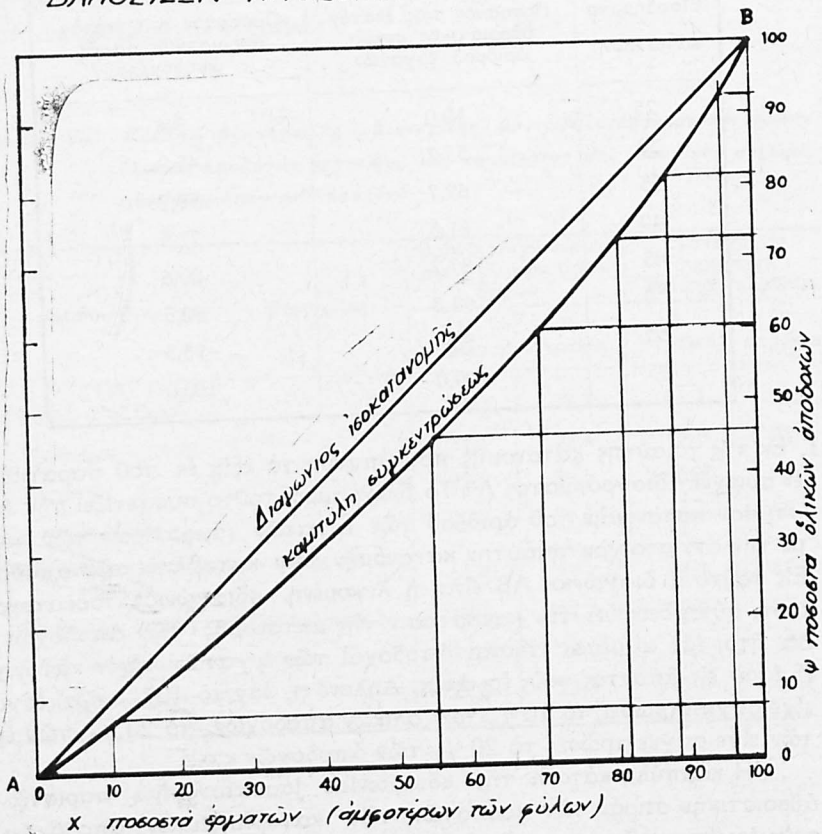
<i>Κατανομὴ ἀποδοχῶν ἐργατῶν κατὰ κλιμάκια εἰσοδηματικῆς τάξεως</i>		
<i>Εἰσοδήματα κάτω τῶν :</i>	<i>Ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν ἀθροιστικῆς σειρᾶς ἀριθμοῦ ἐργατῶν</i>	<i>Ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν ἀθροιστικῆς σειρᾶς ἀποδοχῶν</i>
25	10,0	7,4
30	55,2	45,8
35	69,7	59,7
40	81,5	72,5
45	87,7	80,6
50	95,8	92,5
55	98,4	96,5
85	100,0	100,0

- 13.1. Ἐκ τῆς τοιαύτης κατανομῆς προκύπτουν τὰ ἑξῆς ἐκ τοῦ παρατιθεμένου ἐν συνεχείᾳ διαγράμματος Α'. Τὸ διάγραμμα τοῦτο συσχετίζει τὴν ἑκατοστιαίαν κατανομὴν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων) μὲ τὴν ἀντίστοιχον τοιαύτην κατανομὴν τῶν καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν. Εἰς τοῦτο ἡ διαγώνιος AB εἶναι ἡ λεγομένη «διαγώνιος ἰσοκατανομῆς» διότι αὕτη δεικνύει τὴν κατάστασιν τῆς κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν οἷα θὰ ἦτο, ἐὰν αἱ μέσαι ἐτήσια ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν εἶχον κατανεμηθῆ ἕξ ἴσου εἰς ἅπαντας τοὺς ἐργάτας. Δηλονότι, ἐὰν τὸ 10% τῶν ἐργατῶν εἶχε συγκεντρώσει τὸ 10% τῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν, τὸ 20% τῶν ἐργατῶν εἶχε συγκεντρώσει τὸ 20% τῶν ἀποδοχῶν κ.ο.κ.

Ἡ καμπύλη κάτωθι τῆς «διαγωνίου ἰσοκατανομῆς» παριστᾷ τὴν ἀθροιστικὴν σειρὰν τῶν ποσοστῶν τῶν καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν καταστημάτων βιομηχανίας - βιοτεχνίας τοῦ ἐρευνη-

θέντος πλαισίου αυτών. Ἡ κατακόρυφος ἀπόστασις τῆς καμπύλης ταύτης ἀπὸ τὴν «διαγώνιον τῆς ἰσοκατανομῆς», δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς μέτρον τῆς ἀνισότητος εἰς τὴν κατανομὴν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, ἢ ὁποῖα ὁμως εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἀπαιτουμένης εἰδικεύσεως διὰ τὴν παραγωγικὴν λειτουργίαν ἐνὸς ἐκάστου διακεκριμένου κλάδου παραγωγῆς. Διαπιστοῦται ὄντως, ὅτι τὸ 10% τῶν ἐργατῶν συνεκέντρωσε τὸ 7,4% τῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν καὶ τὸ 30,3% αὐτῶν τὸ 40,3% τῶν ἀποδοχῶν καὶ τέλος τὸ 12,3% τῶν ἐργατῶν συνεκέντρωσε τὸ 19,4% τῶν ἀποδοχῶν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ ὄγδοον τῶν ἐργατῶν συνεκέντρωσε τὸ πέμπτον περίπου τῶν ἀποδοχῶν.

ΣΧΕΣΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΡΓΑΤΩΝ
(ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ) ΚΑΙ ΚΑΤΑ-
ΒΛΗΘΕΙΣΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Βαθμός συγκεντρώσεως ή διασποράς των μέσων έτησίων άποδοχών των έργατων (άμφοτέρων των φύλων) τὸ έτος 1966

14. 'Ιδιαίτερον ένδιαφέρον έμφανίζει ή σπουδή τής συγκεντρώσεως ή διασποράς των καταβληθεισών άποδοχών εις τους εργάτας υπό των καταστημάτων του έρευνηθέντος πλαισίου. 'Η έν προκειμένω σπουδή, διενεργήθη διά των λεγομένων παραμέτρων κεντρικής τάσεως και του συντελεστού άσυμμετρίας. 'Ο ύπολογισμός του τελευταίου έγένετο διά τής χρησιμοποίησης του τύπου A. Bowley.

(i) **'Υπολογισμός διαμέσου:** 'Η παράμετρος αύτη άποτελεί τὸ πλέον ένδειξιμένο στατιστικόν όργανον μετρήσεως διά την παρούσαν σπουδήν, καθότι αύτη τέμνει τās άποδοχάς των έργατων τās καταβαλλομένας υπό των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας εις δύο ίσα μέρη. Δηλονότι τής τιμής τής διαμέσου προηγούνται τὰ 50% και έπονται τὰ ύπόλοιπα 50% των τιμών τής μεταβλητής.

'Η ύπολογισθείσα τιμή τής διαμέσου άνήρχετο εις δραχμάς 30.426. Τοϋτο σημαίνει, ότι οι ήμίσεις των έργατων (άμφοτέρων των φύλων) έλαβον μέσας άποδοχάς τὸ 1966 μικρότερας του ως άνω ποσοϋ και οι ύπόλοιποι ήμίσεις τοιαύτας μεγαλύτερας του αύτου ως άνω ποσοϋ του προσδιοριζόμενου υπό τής τιμής τής διαμέσου.

(i.i) **'Υπολογισμός τεταρτημορίων:** 'Η τιμή του πρώτου τεταρτημορίου ύπελογίσθη εις δραχμάς 27.654 και εκείνη του τρίτου τοιούτου εις 36.002 τοιαύτας. Βάσει, συνεπώς, των εύρημάτων τούτων, ή όλη κατανομή των μέσων έτησίων άποδοχών των έργατων (άμφοτέρων των φύλων) μορφοϋται ως άκολουθως:

α) Τὰ πρώτα 25% των έργατων ειχον άποδοχάς μέχρι 27.654 δραχμάς τὸ 1966.

β) Τὰ επόμενα 25% αυτών ειχον άποδοχάς από δραχμάς 27.654 μέχρι 30.426 τοιαύτας.

γ) Τὰ έτερα 25% των έργατων ειχον άποδοχάς από δραχμάς 30.426 μέχρι 36.002 τοιαύτας, και

δ) Τὰ τελευταία 25% των έργατων ειχον άποδοχάς από δραχμάς 36.002 και άνω.

(i.i.i) **'Υπολογισμός ήμιενδοτεταρτημοριακοϋ εύρους.** Τοϋτο χαρακτηρίζει την συγκέντρωσιν των τιμών από του πρώτου μέχρι του τρίτου τεταρτημορίου. 'Οσον δε ύψηλότερα είναι ή συγκέντρωσις των τιμών τής μεταβλητής τόσο μικρότερον είναι και τὸ διάστημα τοϋτο. 'Η ύπολογισθείσα τιμή του διαστήματος είναι δραχμαί 4.174. Συνεπώς, ή τιμή μορφοϋται εις $27.654 + 4.174 = 31.828$. Κατ' άκολουθίαν, τὸ ήμισυ των τιμών του συνόλου των μετρήσεων περιλαμβάνεται μεταξύ 31.828 ± 4.174 δραχμάς. Πράγματι, εκ τής άθροιστικής σειράς, των έργατων, εις τόσο

τοῖς ἑκατὸν ἐκφραζομένης, διαπιστοῦται ὅτι τὸ 50 % αὐτοῦ περιλαμβάνεται εἰς τὴν κλίμακα τῶν ἀποδοχῶν 27 ἕως 30 χιλιάδων δραχμῶν.

- (i.v) Ὑπολογισμὸς ἀσυμμετρίας: Ὁ συντελεστὴς ἀσυμμετρίας, ὑπελογίσθη βάσει τοῦ τύπου A. Bowley. Ἡ τιμὴ τοῦ συντελεστοῦ τούτου ἀνῆλθεν εἰς 0.336 καὶ σημαίνει ὅτι αἱ μέσαι ἐτήσια ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων) κατὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος, χαρακτηρίζονται ὑπὸ «ἔντονον ἀσυμμετρίαν» (10).

ΣΤ' ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

15. Ἐκ τῶν προηγουμένων περιγραφῶν καὶ ἀναλύσεων προκύπτουν ὀρισμέναι διαπιστώσεις καὶ πορίσματα διὰ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν διάρθρωσιν τῶν ἀποδοχῶν μισθωτῶν ὡς καὶ τὸ «χάσμα» τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας μεταξὺ θηλειῶν καὶ ἀρρένων. Οὕτω:

Τελικαὶ διαπιστώσεις

- 15.1. Ἡ «ἔρευνα καταστημάτων» (establishment survey), ἀπεικονίζουσα διαχρονικῶς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, συνιστᾷ στατιστικὸν ὄργανον ἰδιαζούσης σημασίας, διότι διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν τριμηνιαίων ἢ ἐτησίων μεταβολῶν τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, πρὸς ἑτέρας μεταβλητάς, προσδιορίζονται τὰ προκαλοῦντα τὰς αὐξήσεις αἰτία τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀμοιβῶν. Διὰ τῶν εὐρημάτων αὐτῶν, διασφαλίζεται, ἐκάστοτε, ἡ ἄσκησις τῆς προσηκούσης πολιτικῆς εἰσοδημάτων πρὸς κατοχύρωσιν ἀνέτου ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.
- 15.2. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν αἰτίων χρησιμοποιοῦνται αἱ ἑξῆς, κατὰ περίπτωσην, μεταβληταί:
- (α) Ἡ ζήτησις ἐργασίας - μετρομένης διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνέργων προσώπων,
- (β) αἱ μεταβολαὶ τοῦ ὕψους τοῦ δείκτου τιμῶν τοῦ καταναλωτοῦ,
- (γ) ἡ ἰκανότης πρὸς πληρωμὴν ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶν μονάδων - μετρομένη διὰ τοῦ ὕψους μεταβολῶν τῶν κερδῶν,

10) Αἱ τιμαὶ τοῦ συντελεστοῦ ἀσυμμετρίας κυμαίνονται μεταξὺ -1 καὶ $+1$. Συνεπῶς, ἀπόλυτος συμμετρία ὑπάρχει ὅταν πληροῦται ἡ συνθήκη $Q_3 - M = M - Q_1$ ὅτε ἡ τιμὴ τοῦ συντελεστοῦ ἀσυμμετρίας εἶναι ἴση πρὸς τὸ 0.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, $Q_3 = M$ τότε ἡ τιμὴ τοῦ συντελεστοῦ εἶναι ἴση μὲ -1 , ἐὰν δὲ $M = Q_1$, τότε ἡ τιμὴ αὕτη εἶναι ἴση πρὸς $+1$. Κατὰ A. Bowley, ἡ τιμὴ τοῦ συντελεστοῦ ἀσυμμετρίας 0,1 δεικνύει «μετρίαν ἀσυμμετρίαν», ἐνῶ ἡ 0,3 ἐμφαίνει «ἐν τ ο ν ο ν» τοιαύτην.

(δ) ή πίεσις τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων μετρουμένη διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῶν,

(ε) ή μεταβολή τῆς παραγωγικότητος καί

(στ) ή μεταβολή τῶν ὠρῶν ἐργασίας.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω μεταβλητῶν ή πρώτη καί ή ἕκτη ἀποτελοῦν τήν λεγομένην συνάρτησιν τῆς ζητήσεως, ἐνῶ αἱ λοιπαί μεταβληταί συνιστοῦν τήν λεγομένην συνάρτησιν κόστους.

15.3. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας δεικνύει αὐξουσαν τάσιν διὰ ἀπάσας τὰς κατηγορίας τῶν μισθωτῶν τὸ ἔτος 1967, εἰδικώτερον δὲ τήν κατηγορίαν τῶν ἐργατῶν. Εἰς τήν κατηγορίαν ταύτην αἱ αὐξήσεις ὑπῆρξαν ὑψηλότεραι διὰ τὰς θηλείας καί τήν ομάδα τῶν μαθητευομένων.

Ἡ ἀμοιβή τῆς ἐργασίας ὑπερέχει εἰς τοὺς κλάδους τῆς λεγομένης «ἀναπτυσσομένης βιομηχανίας» (χημικῶν καί μεταλλουργικῶν ἐν γένει) καί ὑστερεῖ εἰς τοὺς κλάδους τῆς ἀποκαλουμένης «παλαιᾶς βιομηχανίας (Διατροφῆς, Ὑφαντικῶν εἰδῶν, Εἰδῶν ἐνδύσεως - ὑποδήσεως κλπ.).

Ἐξαιρέσιν ἀποτελοῦν αἱ ὑψηλαί ἀμοιβαί ἐργασίας αἵτινες καταβάλλονται ὑπὸ τῶν κλάδων «Ἐκτυπώσεων - ἐκδόσεων» καί «Παραγωγῶν πετρελαίου - ἀνθρακος» λόγω εἰδικῶν συνθηκῶν περὶ τήν προσφορὰν τῆς ἐργασίας εἰς τὸν πρῶτον καί ἄκρας εἰδικεύσεως τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν εἰς τὸν δεῦτερον.

15.4. Αἱ «ἔκτακτοι» ἀποδοχαί τῶν ἐργατῶν ἀποτελοῦν ποσοστὸν 14,4% ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ ὕψους τῶν «τακτικῶν» τοιούτων, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν παροχῶν εἰς εἶδος. Οὕτω, μορφοῦται σχέσηις λόγου τῶν «τακτικῶν» πρὸς τὰς «ἐκτάκτους» ἀμοιβὰς 7 : 1, ἥτοι αἱ πρῶται εἶναι ὑψηλότεραι τῶν δευτέρων κατὰ ἑπτὰ φορές.

15.5. Ἡ ταξινόμησις τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας κατὰ τάξιν ἱεραρχήσεως, ἐξ ἐπόψεως μισθολογικῆς συγκροτήσεως, δεικνύει ὅτι ή μεγίστη τιμὴ τῆς ὠριαίας ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον τῶν «Βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων» (19,3 δρχ.) καί ή ἐλαχίστη τοιαύτη εἰς τὸν κλάδον «καπνοῦ» (11,4 δρχ.), μορφουμένης σχέσεως λόγου μεταξύ μεγίστης καί ἐλαχίστης τιμῆς 1,69 : 1.

15.6. Ἡ ταξινόμησις τῶν κλάδων βιομηχανίας - βιοτεχνίας κατὰ τάξιν ἱεραρχήσεως ἐξ ἐπόψεως καταβληθεισῶν ὀλικῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἐργάτας (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), ἐμφαίνει ὅτι τὸ ὑψηλότερον ποσοστὸν συμμετοχῆς εἰς τήν κατανομήν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ κονδυλίου, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν κλάδον «ὑφαντικῶν εἰδῶν» (17,6%), καί τὸ χαμηλότερον τοιοῦτον εἰς τὸν κλάδον παραγωγῶν πετρελαίου - ἀνθρακος (0,6%) μορφουμένης σχέσεως λόγου 29 : 1.

Ἡ σχέσις αὕτη τοῦ λόγου ἐκφράζει κυρίως, διαφορὰν ἀναφερομένην εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων προσώπων ὑπὸ ἑνὸς ἐκάστου τῶν κλάδων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν προηγουμένην σχέσιν τῆς παραγράφου (15,5), ἣτις ἐπισημαίνει τὴν συγκρότησιν τῶν κλάδων ἐξ ἐπόψεως ὕψους καταβαλλομένων ὠριαίων ἀμοιβῶν εἰς τοὺς ἐργάτας.

Πορίσματα

16. Ἡ τάξις ἱεραρχήσεως καὶ ἡ διασπορὰ τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν (ὑπαλλήλων - ἐργατῶν), κατὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος συνιστᾷ φαινόμενον παγκοσμίου κλίμακος, σχέσιν ἔχον μετὰ τὴν τεχνολογικὴν δομὴν ἑνὸς ἐκάστου τῶν κλάδων τῆς παραγωγῆς.
- 16.1. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς εἰδικεύσεως, κατ' ἀπασχολούμενον μισθωτόν, ἀποτελεῖ ἀνυψωτικὸν παράγοντα τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας. Τοῦτο εἶναι συνεπὲς πρὸς τὴν ὑψηλοτέραν συμβολὴν τῶν προσώπων τῆς κατηγορίας αὐτῆς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας.
- 16.2. Τὸ «χάσμα» εἰς τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας μεταξὺ θηλειῶν καὶ ἀρρένων μισθωτῶν (ὑπαλλήλων - ἐργατῶν), ἀποτελεῖ, ὡσαύτως, φαινόμενον παγκοσμίου κλίμακος, ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἐν γένει ὑφὴν τῆς ἐργασίας τῶν θηλειῶν μισθωτῶν ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνην τῶν ἀρρένων, τῆς δευτέρας οὔσης ὑψηλοτέρας τεχνολογικῆς στάθμης.
- 16.3. Τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν συνιστᾷ συνάρτησιν πλειόνων παραγόντων, διακρινομένων τὸ μὲν εἰς παράγοντας μορφούντας τὴν συνάρτησιν τῆς ζητήσεως ἐργασίας, τὸ δὲ εἰς τοιοῦτους συνεπαγομένους τὴν συνάρτησιν τοῦ κόστους. Ἐκάστη ὁμὰς τῶν παραγόντων τούτων ἐπιδρᾷ κατὰ διάφορον βαθμὸν ἐντάσεως, ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἀπολύτου ὕψους τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, ἐξαρτωμένης ταύτης ἐξ ἐδικῶν, κατὰ περίπτωσιν, συνθηκῶν.